

Návykové látky a jejich důsledky na vývoj kriminality

Addictive Substance and their Consequences on Crimw Rate Developments

Jan Suchánek

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jan SUCHÁNEK**
Osobní číslo: **A09265**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návykové látky a jejich důsledky na vývoj kriminality**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši literatury, která se vztahuje ke zvolenému tématu Bakalářské práce.
2. Popište jednotlivé návykové látky jejich účinnost na lidský organismus.
3. Vymezte a popište postavení drogově závislých ve společnosti, včetně souvisejících bezpečnostních rizik a právních aspektů.
4. Porovnejte vývoj kriminality a dobový vzrůst.
5. Vyhodnoťte nejčastější trestnou činnost konanou pod vlivem návykové látky.
6. V závěru bakalářské práce proveďte sociologický průzkum v dané oblasti; navrhnete vlastní návrhy, využitelné v praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **KUCHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. Základy kriminologie a trestní politiky. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2005, xxiv, 544 s. ISBN 8071798134.**
2. **MILLER, Geraldine A. Adiktologické poradenství. 1. české vyd. Praha: Galén, c2011, 461 s. ISBN 9788072627653.**
3. **MANN, John Harvey. Jedý, drogy, léky. Vyd. 1. Praha: Academia, 1996, 203 s. ISBN 8020005080.**
4. **KRAJNÍK, SVATOS, Roman. Kriminologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 290 s. ISBN 9788073803896.**
5. **KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003, 343 s. ISBN 8086734056.**

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Josef Čejka

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

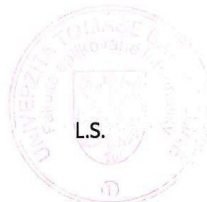
25. února 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2013

Ve Zlíně dne 25. února 2013

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá návykovými látkami a jejich vlivem na společnost a to hlavně na kriminalitu spojenou s jejich užíváním. Popisuje jednotlivé návykové látky a jejich vliv na lidský organismus, jednotlivé trestné činnosti konané pod vlivem a vyhodnocuje nejčastější trestnou činnost. Popisuje vývoj boje proti drogám dle jednotlivých světových úmluv. V praktické části je vyhodnocen sociologický průzkum na třech středních školách a z něj získané poznatky jsou využity k navržení preventivních opatření při řešení kriminality vzniklé v důsledku používání návykových látek.

Klíčová slova: Návyková látka, prevence, drogová kriminalita, trestný čin, dotazník

ABSTRACT

The bachelor thesis examines the influence of addictive substances on the society. Especially it determines the extent of criminality caused by the abuse of drugs. Furthermore, it describes several addictive substances and its impact on the human body, criminal activities occurring under the influence of addictive substances, and it also evaluates crimes that are most likely to be committed when drug abused. Finally, the thesis outlines the development of the fight against the drugs according to world treaties. Then, in the empirical part, the author designed a sociological survey, which was conducted at three high schools in the Czech Republic. From the obtained findings, the author suggests a set of preventive measures to mitigate criminality stemming out of the abuse of drugs.

Keywords: addictive substances, prevention, drug-related crime, questionnaire

Moc děkuji panu Judr. Josefu Čejkovi, který mi byl oporou při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat paní Mgr. Kamile Tkáčové za poskytnutí cenných rad v dané problematice, při přípravě dotazníku použitým při průzkumu a také studentům, kteří dotazník vyplňovali. A taky rodině za velkou podporu a trpělivost po celou dobu studia.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

OBSAH

I	TEORETICKÁ ČÁST	11
1	ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK	12
	Legální návykové látky	12
	Nelegální návykové látky	12
1.1	LEGÁLNÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY	13
1.1.1	Alkohol (etylalkohol, etanol C ₂ H ₅ -OH)	13
1.1.2	Tabák	15
1.1.3	Léky-psychofarmatika	16
1.1.4	Těkavé látky	18
1.2	NELEGÁLNÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY	19
1.2.1	Stimulanty	19
1.2.1.1	Kokainové drogy (kokain, koka, crack ...)	20
1.2.1.2	Amfetaminy (benzedrin, dexedrin)	22
1.2.1.3	Metamfetamin	22
1.2.2	Opioidy a opiáty (Opium, morfin, heroin, braun, metadon, LAAM, buprenorfin)	24
1.2.3	Cannabinoidy- konopné drogy (marihuana, hašiš)	26
1.2.4	Halucinogeny	27
1.2.5	Anabolické steroidy	28
1.2.6	Taneční a relaxační drogy	29
1.2.7	Nové syntetické látky	30
2	ROZDĚLENÍ DROGOVĚ ZÁVISLÝCH A VLIVY NA SPUŠTĚNÍ ZÁVISLOSTI	31
2.1	ROZDĚLENÍ ALKOHOLOVÝCH UŽIVATELŮ DLE ČETNOSTI KONZUMACE:	31
2.2	VLIVY VEDOUcí K ALKOHOLISMU A DROGOVĚ ZÁVISLOSTI	31
2.2.1	Vliv dostupnosti a společenské přijatelnosti	31
2.2.2	Vliv tělesné a psychické osobnosti - „Každý má svoji drogu, jen ji musí najít“	32
2.2.3	Vlivy na spuštění závislosti	32
2.2.4	Sdělovací prostředky, které se snaží o prevenci před užíváním drog	33
3	TRESTNÁ ČINNOST SPOJENÁ S NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI	34
3.1	ALKOHOLOVÁ TRESTNÁ ČINNOST	34
3.1.1	Trestná činnost páchaná pod vlivem alkoholu	34
3.1.1.1	Verbální trestné činy	34
3.1.1.2	Trestné činy, které upozorňují na agresivní sklony pachatele (násilná kriminalita)	34
3.1.1.3	Útoky na státní orgány a činitele (policie, hasiči, záchranná služba) ...	35
3.1.1.4	Trestné činy spojené s domácím násilím	35
3.1.1.5	Sexuálně motivované trestné činy	36
3.1.1.6	Trestné činy páchané v dopravě	36
3.1.2	Trestné činy, kde se dopouští přečinu při samotném požití alkoholu nebo jeho opatřováním	36
3.1.2.1	a) nedovolený prodej a výroba	36

3.1.3	Trestné činy, které souvisejí s nadměrným požitím alkoholických nápojů.....	36
3.2	NEALKOHOLOVÉ TRESTNÁ ČINNOST	36
3.2.1	Kriminální činnost páchaná pod vlivem drogy	37
3.2.2	Kriminální činnost páchaná pro získání drogy	38
3.2.3	Drogové přečiny v širším smyslu	39
3.2.4	Kriminální činnost páchaná na toxikomanech.....	39
4	VÝVOJ KRIMINALITY A DOBOVÝ VZRŮST	41
4.1	DROGOVÁ SCÉNA A VÝVOJ OD ROKU 1866 AŽ PO 1989	41
4.2	DROGOVÁ SCÉNA PO ROCE 1989.....	42
4.3	DROGOVÁ SCÉNA V DNEŠNÍ SPOLEČNOSTI.....	42
5	NEJČASTĚJŠÍ DROGOVÁ TRESTNÁ ČINNOST V ČR	44
5.1	VÝPIS ZJIŠTĚNÝCH TRESTNÝCH ČINŮ SPOJENÉ S ALKOHOLEM	47
5.2	VYHODNOCENÍ NEJČASTĚJŠÍ TRESTNÉ ČINNOSTI POD VLIVEM NL.....	47
II	PRAKTICKÁ ČÁST	48
6	SOCIOLOGICKÝ PRŮZKUM NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH	49
6.1	CÍLE PRŮZKUMU.....	49
6.2	NÁZOROVÁ HLADINA	49
6.3	VYHODNOCENÍ SOCIOLOGICKÉHO PRŮZKUMU	50
6.3.1	Otázky a odpovědi.....	50
7	ZPRACOVÁNÍ PRŮZKUMU	72
7.1	ZPRACOVÁNÍ A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ.....	72
7.2	PREVENCE	77
7.2.1	Vlivy snižující rizika vzniku závislosti.....	77
	ZÁVĚR	79
	ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....	80
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	82
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
	SEZNAM TABULEK	90
	SEZNAM PŘÍLOH	92

Úvod

S nástupem moderní společnosti ve 20. století se vynořilo mnoho celosvětových problémů, z nichž mnohé souvisí s návykovými látkami. V celé České republice a také v mém okolí se každým dnem zvyšuje distribuce návykových látek mezi mládeží a jejich užívání. Nejsou dostatečně propracovaná preventivní opatření, funguje minimální osvětová činnost na školách a učilištích. Také není dostatečně prozkoumáno smýšlení současné mladé generace na téma drogy, alkohol a jiné návykové látky. Z tohoto důvodu jsem si vybral ke zpracování bakalářské práce téma Návykové látky a jejich důsledek na vývoj kriminality. Ve své práci se snažím přiblížit a vyhodnotit nejčastější trestnou činnost konanou pod vlivem návykových látek a současně navrhuji některá řešení preventivních opatření, aby člověk nezačal drogu brát. Nárůst závislosti v posledních letech extrémně stoupá u mladé generace, především v oblasti lehkých drog. Velkým problémem jsou nové syntetické látky, které zaplavují trh životně nebezpečnými výrobky. Zvyšování počtu drogově závislých lidí nenesou jenom problém kriminální činnosti, jsou s ním spojená úmrtí, rozpady rodin nebo rozšiřování infekčních nemocí. Velká část peněz ze zdravotnictví je odváděna na léčení těžkých závislostí, rakoviny plic u kuřáků nebo jaterních problémů u alkoholiků. V teoretické části se zabývám rozborem jednotlivých návykových látek a jejich účinností, možnými zdravotními riziky, první pomocí pro uživatele, popisují vývoj kriminální činnosti pomocí výročních zpráv a odborných knih. Zabývám se také vývojem kriminality za poslední léta, postihem drogových přečinů, dle platné právní legislativy a učebnic trestního práva, aby lidská společnost byla ochráněna před jednáním těchto živlů. Prevence začíná u rodiny, a tak se snažím upozornit na problémy a možné vlivy spuštění závislosti. V praktické části jsem se zaměřil na mladou generaci na středních školách. Snažil jsem se prostřednictvím dotazníku zjistit, co středoškolská mládež ví o návykových látkách, jak je zkušená, zda se ve svém okolí setkala s problémem závislosti. Také jsem se zaměřil na jejich spolupráci s rodiči při řešení otázek drogové závislosti. Moje práce by měla posloužit pro nastínění situace nejen běžnému občanovi, ale také učitelům a policii. Čtenáři si mohou udělat obrázek o užívání návykových látek ve společnosti a hlavně mezi mládeží. Jsem přesvědčen, že jedině úsilí nás všech dokáže eliminovat těžké důsledky užívání návykových látek. Je třeba naučit se dívat na tento problém z jiného pohledu a začít ho řešit. Byl bych rád, aby se každý, kdo si přečte tuto práci zamyslel a uvědomil si, co v životě má a co mu může život přinést. Zda bude hledat smysl života prostřednictvím závislostí, jako jsou alkohol, drogy, sex, peníze, anebo

si užívat každodenních chvilek na světě, jako kdyby byly poslední. Mým přáním je, aby se mladá generace poučila z chyb svých předků a neměla potřebu užívat drogy, které je oddálí od reality.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

V dnešní společnosti se návykové látky rozdělují na měkké a tvrdé drogy. Toto rozdělení je podle rizik účinku na uživatele, jak rychle se stane závislým či jak rychle je zasažen a zničen jeho organismus. Pokud se jedná o drogu tvrdou, tak jsou rizika mnohem větší. Rozdělení drog na měkké a tvrdé také určuje, jaký bude vyměřen trest člověku, který vykoná trestnou činnost ovlivněný touto látkou. Rozdělení podle účinků se zdá být nejdůležitější, jelikož každá droga může mít odlišné vlastnosti i když je obsažena v nějaké skupině drog.

Legální návykové látky

- 1) Alkohol (výrobky z lihu)
- 2) Tabák (cigarety, žvýkací tabák)
- 3) Léky – psychofarmatika (sedativa, hypnotika, analgetika)
- 4) Těkavé látky (toluen, benzín, lepidla)

Nelegální návykové látky

- 1) Stimulanty (kokainové drogy, amfetaminy, metamfetamin)
- 2) Opioidy a opiáty (morfium, heroin, braun)
- 2) Cannabinoidy a konopné drogy (marihuana, hašiš)
- 3) Halucinogeny (lysohlávky, lsd)
- 4) Anabolické steroidy
- 5) Taneční a relaxační drogy ()
- 6) Nové syntetické látky ()

1.1 Legální návykové látky

1.1.1 Alkohol (etylalkohol, etanol C₂H₅-OH)

Odedávna lidé kvasili plody přírody, ovoce, obilí, brambory, které obsahovaly sacharidy nebo polysacharidy, a následně z nich vyráběli různé nápoje, víno, pivo či různé destiláty. Alkohol se využívá také v lékařství. Je známá jeho dobrá dezinfikační vlastnost. Česká republika se v posledních letech objevuje na nejvyšších příčkách spotřeby alkoholu, převážně piva, které zde má dlouhodobou tradici. Alkohol může za nejvíce trestných činů spáchaných v opojení návykovou látkou.[1]

Účinky: Alkohol působí v závislosti na užitém množství. V malém množství je to lék, ve velkém je to jed. Má psychoaktivní účinky. Navozuje euforii. Zvyšuje komunikativnost, odstraňuje zábrany. Mnozí lidé si při něm často odpočinou (workoholici) a tím může také vzniknout závislost, když se jedinec neumí uvolnit jinak než přes alkohol.

Nežádoucí účinky: Špatná orientace v prostoru, nemotornost, agresivita, rozostřené vidění, trvalé poškození jater při dlouhodobém užití. Neschopnost vzpomenout si na události předešlého dne. Ve vyspělých zemích představují lidé závislí na alkoholu 30%-40% počtu pacientů na psychiatrických lůžkových zařízeních. Postupná tolerance na alkohol. Odtržení od reality, přičemž později se stává realitou pouze opilecký stav. Následná ztráta přátel a rodiny. [2]

Závislost a cena: Ze začátku závislost není až tak zřejmá. Postupně se zvyšuje, až dochází k rannímu pití alkoholu. Osoba, která je pod vlivem často nevypadá jinak než ostatní a nejedná opile a tak závislost může propuknout do vyšších rozměrů. Později, ale tolerance na alkohol klesá a dotyčný, který užíval velké množství alkoholu a zdál se při smyslech, už je pouze opilý a nekontroluje se.

První pomoc: Při nalezení silně podnapilého je důležité zkontrolovat jeho životní funkce a dát ho do stabilizované polohy. Zajistit přísun vody, pokud to jde snažit se o vyzvracení. Jinak zavolat první pomoc.

Rozpoznání uživatele: Uživatel je silně cítit po alkoholu a má zarudlý nos. Není schopný artikulovat a neujde vzpřímeně rovný úsek. Opilost je podobná u mužů i u žen.

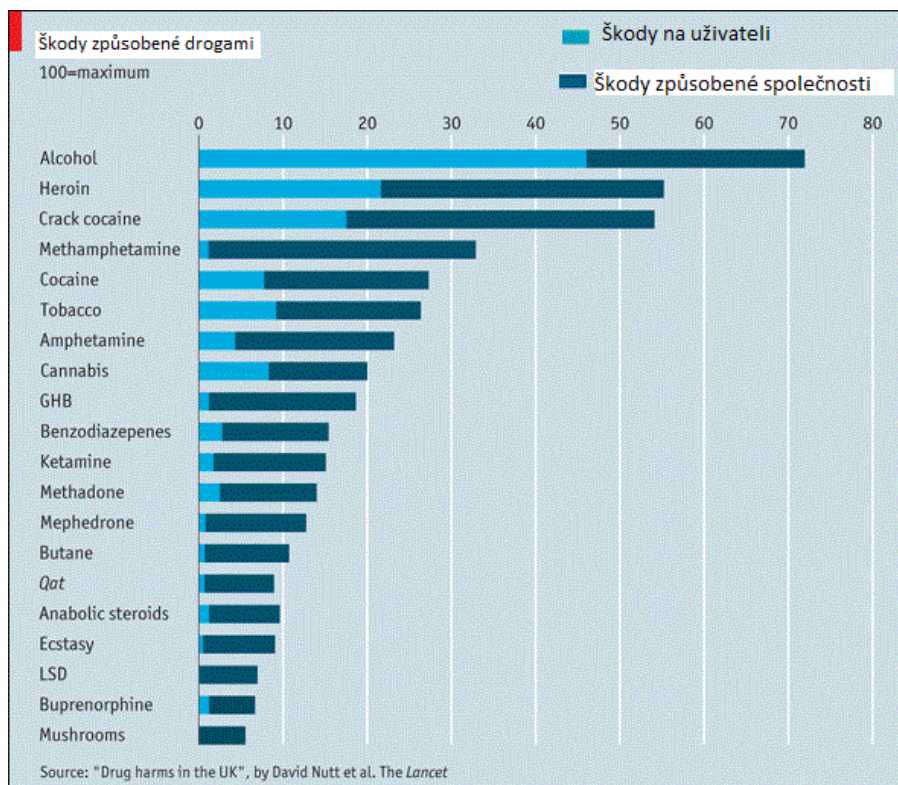
Trestná činnost: Řízení pod vlivem alkoholu, výtržnictví, agresivita, fyzické napadání, krádeže.

„Světová zdravotnická organizace (WHO) odhaduje, že rizika spojená s alkoholem způsobují na světě ročně 2,5 milionu úmrtí spojených s chorobami srdce a jater, dopravními nehodami, sebevraždami a rakovinou; to představuje 3,8 procenta veškerých úmrtí. Celosvětově je alkohol třetím hlavním rizikovým faktorem předčasné smrti či trvalého zmrzačení.“ [3]

Obrázek 1 – Alkoholy [1]

Studie účinnosti jednotlivých drog podle škodlivosti na užívající osobu a na okolí

Obrázek 2 - Škody způsobené drogami dle jednotlivých látek [2]

Výzkum byl vytvářen pomocí devíti měřítek škodlivosti na uživatele (jako úmrtí, zdravotní poškození, závislost) a sedmi pro ostatní (trestné činy či soužití se společností).

1.1.2 Tabák

Tabák kouřili už indiáni a používali ho při duchovních rituálech. Do Evropy byl přivezen na lodích Kryštofa Kolumba roku 1492.

„V tabáku a nikde jinde se nevyskytuje rostlinný alkaloid nikotin. Pro kuřáka jsou důležité především účinky nikotinu na lidský mozek, nikotin ale působí na mnoho dalších orgánů. Do krevního oběhu se nikotin vstřebává buď sliznicí ústní dutiny (doutník, dýmka) nebo z plic (cigareta). Sliznicí úst se může nikotin vstřebat pouze ve slabě zásaditém prostředí a zásaditý kouř je u doutníku nebo dýmky. Kouř z cigarety má kyselé pH, proto jej kuřák musí nasát do plic (šlukovat), aby se nikotin vstřebal.“ [4]

Může se užít i formou náplasti, kde se vstřebává nikotin, hlavní složka tabáku.

Účinky: Pocit uklidnění, malá euforie, zvýšení sebejistoty.

„Každé páté úmrtí v ČR (**20% všech úmrtí**) je ovlivněno nemocemi z kouření cigaret“ [5]

Nežádoucí účinky: Poškození dýchacích cest. Plíce jsou poškozeny a zaneseny dehtem a odpadem z cigaret. Zvýšená možnost infarktu a vznik rakovin. [6]

„Ve vyspělém světě zůstává kouření cigaret nejvýznamnější odstranitelnou příčinou úmrtí“ [7]

Závislost a cena: Závislost přichází velmi rychle. Nejdříve se jedná o psychickou závislost (hraní si s cigaretou, manipulace), postupně ale začíná závislost fyzická. [5]

Jedná se o tvrdou drogu, vzhledem k síle závislosti na droze, ne k jejím účinkům.

První pomoc: Předávkování většinou končí zvracením. Pokud potíže převládají, je nutné zavolat první pomoc.

Rozpoznání uživatele: Uživatel je cítí po cigaretovém dýmu

Trestná činnost: Padělání a dovoz neokalkovaných cigaret, krádeže

Obrázek 3 – Tabák [3]

1.1.3 Léky-psychofarmatika

a) Léky

Léky jsou v dnešním světě pouze náhražky za byliny z dob minulých. Jsou provedeny v koncentrovaném balení a dají se dobře dávkovat. Dnešní společnost však často neřeší příčinu bolesti, ale formou tablety řeší následek, tudíž bolest. Lékům jako návykovým látkám zatím nebyla věnovaná příliš velká pozornost, přitom mnoho drog se vyrábí právě z dostupných léků. Na některé léky se dá vytvořit i závislost. Nejčastěji se užívá orálně. Některé léky jako rohypnol se můžou rozdrtit a smísit vodou a aplikovat nitrožilně.

Účinky: Mezi hlavní zneužívané léky patří sedativa, analgetika, hypnotika, anxiolytika, které mají společný účinek - útlum centrální nervové soustavy. Dochází k celkovému útlumu organismu, řeči, reflexů.

Nežádoucí účinky: Při vysazení drogy vzniká neklid, podrážděnost, nespavost, agresivita.

Tělesná rizika: Poškození jater a zažívacího traktu.

Závislost a cena: Závislost začíná i u normálních odběratelů léků na předpis. Většinou se neprohlubuje, jelikož je dodávána přesná dávka léčiv. Cena se odvíjí od každého léku.

První pomoc: Při předávkování se snažíme dotyčného dát do stabilizované polohy a zavolat první pomoc. Pokud to zvládneme, můžeme dotyčnému vypumpovat žaludek.

Rozpoznaní uživatelé: Uživatelé nejdou klasicky rozpoznat, pokud se nejedná o chronicky závislé. Problematické je dlouhodobé skryté užívání, často za podpory rodiny či farmaceutického systému, který z toho má peníze jako dealer drog. [8]

Tabulka 1 Rozdělení léků [4]

Skupina	Příklad léků
ANALGETIKA	Tramal, Subutex, Temgesic, Bephronal, Kodein, Dolsin, Diolan, Danyl, Korylan, Alnagon, Acylcofin, Coldres
SEDATIVA	Bellaspon
HYPNOTIKA	Nitrazepam, Rohypnol, Hypnogen, Stilnox
ANXIOLYTIKA	Neurol, Xanax, Radepur, Elenium, Diazepam, Meproamat
OSTATNÍ	Fenmetrazin, Ritalin, Adipex retard, Solutan, Codeim, Ipecarin, Kodynal, Dional

Obrázek 4 – Léky [5]

b) Ketamin

V lidové nářečí keřáček, květák. Tato látka se dá částečně přiřadit k lékům a legálním drogám. I když se jedná o halucinogen, můžeme na něho narazit v lékařské praxi jako anestetikum pro děti a dospělé, kteří mají oslabený imunitní systém. Hlavně se používá ve

veterinární praxi třeba jako uspávací prostředek koní. Užívá se buď šňupáním nebo nitrožilně přímo do svalu. Někdy se zaměňuje za extáze, jelikož se prodává jako barevná pilulka.

Účinky: Jako u všech drog závisí na užitém množství. Krátká euforie, odcizení od vlastního těla, halucinace. Vyvolává mimotělní zkušenosti.

Nežádoucí účinky: Nebezpečí nastává, pokud uživatel užil jiné drogy a to i alkohol. Znehybnění, nevrlost, nevolnost, zvracení. Zpomalení srdeční činnosti utlumení dýchání, poškození jater.

První pomoc: Při předávkování zavolat první pomoc, uvést do stabilizační polohy, zkontrolovat životní funkce.

Rozpoznání uživatele: Uživatel má podobné chování jako na halucinogenech.

1.1.4 Těkavé látky

Lidové názvy jako techo, téčko, rajčák, balónky. Těmto látkám se říká prehavé a inhalační drogy, jelikož se většina užívá vdechováním. Tyto látky mívají nízký bod varu a tak se dobře odpařují a dají se vdechovat. Jsou to psychotropní látky běžně dostupné v jakémkoliv městě. Nejčastěji jsou užívána lepidla, ředidla, rozpouštědla ale také plynné látky jako rajský plyn a éter. Nejčastější důvod užívání je lehké a legální pořízení a nízká cena. Výskyt problému s užíváním je největší po alkoholu, jelikož často inhalují mladí jedinci. [9]

a) Toluén

Donedávna to byla nejrozšířenější inhalační droga v české republice. „Od 15.6.2007 se nesmí TOLUEN uvádět na trh, do oběhu nebo používat jako látka nebo složka přípravků v koncentraci rovné 0,1% hmotnosti nebo vyšší v lepidlech a barvách ve sprejích, které jsou určeny k prodeji spotřebitelům. Toluén lze nadále prodávat živnostníkům a firmám“. [10]

„Toluén lze nadále prodávat živnostníkům a firmám pro provozní účely, kteří se při nákupu prokáží živnostenským listem nebo výpisem z obchodního rejstříku, kde popis činnosti souvisí s možností použití toluenu (např. lakýrník). Pro kontrolu doporučujeme zajistit takový doklad o prodeji, ze kterého bude patrné, že se jednalo o prodej na IČO.“ [10]

Obrázek 5 - Těkavé látky [6]

Jedná se o rozpouštědlo a ředidlo laků a dalších látek. Hlavní problém užívání toluenu je rychlé předávkování a někdy nastává ihned smrt. Jelikož uživatel neodhadne množství a ztratí vědomí, ale neustále má u dýchacích cest toluen, dochází k zástavě dechu až do kómatu a srdeční zástavě. Někdy se jedinec udusí vlastními zvratky. Jedním z dalších rizik je postupné rozleptání dýchacích cest a to i obličeje. Zápach toluenu jde z „čichače“ cítit ještě několik hodin po užití. Pocity euforie se dostávají rychle po vdechnutí a působí několik desítek minut. Často bývá doprovázena živými halucinacemi až po poruchy vědomí spánku. Na toluenu je silná psychická závislost, po dlouhodobém užívání dochází k otupění, jedinec přestává mít zájem o reálný svět. Trvale poškozuje mozek a při dlouhodobém užívání přichází změny nálad až po nečekanou agresivitu. Dochází k degradaci osobnosti. Jako u většiny drog, dochází k silnému poškození jater a ledvin.

Další zneužívané těkavé látky: Trichlorethylen, Rajský plyn (oxid dusný) [9]

1.2 Nelegální návykové látky

1.2.1 Stimulanty

„Psychostimulancia jsou látky různé chemické struktury, jejichž hlavním účinkem je stimulace CNS. Zvyšují psychomotorické tempo a bdělost. Mechanismus působení spočívá v ovlivnění vylučování neuromediátorů dopaminu, noradrenalinu a serotoninu na synapsích v CNS“ [11]

Účinky: Hlavní je stimulace nálady. Většinou jde o zlepšení nálady, utlumení únavy, pocitu hladu, zvýšení tělesné teploty, vyvolání euforie. Uvolňují zábrany v chování. Jedinec se dokáže lépe vcítit do druhých. [11]

Rozdělení :

Kokainové drogy

Amfetaminy

Metamfetamin

1.2.1.1 Kokainové drogy (kokain, koka, crack...)

Už 3 000 př.n.l. se užívalo žvýkání kokových lístků z keře koka (*Erythroxylon coca*). Listy obsahují kokain. Obyvatelé Jižní Ameriky je užívají dodnes a žvýkají je s příměsí popele. Pomáhá jim zahánět únavu z těžké práce ve velkých nadmořských výškách. Hydrochlorid kokainu byl izolován až roku 1855 a od roku 1884 se začal používat v lékařství jako lokální anestetikum. Kokain byl i předepisován proti závislosti na morfinu. [12]

Koka se dostala do Evropy díky conquistadorům ze Španělska. Nazývá se elixírem života. Postupně došlo k rozšíření a prodeji přípravku s příměsí koky jako je víno, pastelky atd. Společnost to zcela tolerovala i tehdejší církev.

a) Kokain

Lidový název: koks, kokeš, cukr, pudr, kokos

Roku 1860 se začal přímo extrahovat kokain z koky. I Sigmund Freud popisoval jeho dobré účinky než sám zjistil, že je na něm závislý. Dnes kokain nahradil preparát PROKAIN, což jsou injekce pro zubaře. Užívá se vdechováním nosem nebo rozpuštěný v tekutině či nitrožilně. Je to bílý až naždělý prášek nahořklé chuti. V České republice už se zabarvuje, jelikož než projde několika dealery, tak jeho kvalita postupně mizí. Největší výrobci, kteří distribují kokain po světě, jsou stále v Jižní Americe. [13]

V České republice není kokain příliš rozšířen, z důvodu vysoké ceny a z důvodu nasycení českého trhu pervitinem. V posledních letech je na vzestupu u mládeže, kde působí jako droga slavných, a tak i ti kteří nikdy nic nezkusili, se snaží jej okusit.

Účinky: Euforie, stimulace CNS, zvýšená empatie, zvýšená síla, uživatel je hovorný a lépe se mu přemýšlí.

Nežádoucí účinky: Člověk má snížený pud sebezáchovy. Po doznění účinku přichází únava a pocit slabosti, záleží na čistotě produktu. Uživatel má deprese, zvrací a nespí. Může dojít k toxické psychóze.

Tělesná rizika: Ohrožení jater a ledvin, oběhového systému, propadnutí nosní přepážky, zničení nosní sliznice s nenávratným poškozením čichu. [14]

Závislost a cena: Při občasném užití závislost nevzniká, ale při opakovaném a častém užití ano. Cena podle čistoty produktu je 2500 - 4000

První pomoc: Pokud je jedinec v toxické psychóze je dobré ho ztišit, mít s ním tělesný kontakt a dodat mu velký přísun tekutin, poté zavolat lékařskou pomoc.

Rozpoznání uživatele: Uživatel je energický a hovorný, neustále se pohybuje a má rozšířené zornice. [14]

Obrázek 6 – Kokain [7]

b) Crack

Vznikl kolem roku 1981 v Los Angeles v USA. Jedná se o tmavohnědé až béžově zbarvené krystaly. Užívá se kouřením či inhalací odpařováním. Má krátký a rychlý účinek. Vyvolá euforii a mnohem větší přívál energie než kokain, za 15 minut ustupují účinky a uživatel si musí zakouřit znovu. Vyvolává silnou závislost a osobnostní poruchy. Jeho cena je nižší a tím se zvýšila jeho dostupnost, užívá se převážně v Americe. [15]

1.2.1.2 Amfetaminy (*benzedrin, dexedrin*)

Stimulují CNS, jsou užívány delší dobu, nejdřív byli užívány ve farmaceutickém průmyslu, ale později, jak se zjistila jejich návykovost, tak se staly nelegálními. Masově se začaly rozšiřovat s taneční kulturou a parties. Jedná se o konkurenční drogu extáze, která bývá často dražší a je v ní mnoho nečistot. Užívá se buď nitrožilně nebo čicháním. Uživatel je v opojném stavu euforie.

Nežádoucí účinky: Křečovitě skřípání zubů, anorexie, vznětlivost a agrese, často vede ke konání trestné činnosti, např. krádeže hotovosti a léků, agrese vůči okolí. Vyvolává hluboké deprese. Rychlá tolerance na dávku drogy.

Tělesná rizika: Nitrožilní užívání vede k infekčním a virovým onemocněním, nevratnému poškození jater, ledvin a oběhového systému, poškození nosní přepážky, přehřátí, dehydratace.

První pomoc: Uklidnění uživatele, dodání tekutin, zavolat první pomoc.

Rozpoznaní uživatele: Uživatel je hovorný a neúměrně se sebou šije. Často skřípe zuby a jazykem si přejezdí zuby. [16]

1.2.1.3 *Metamfetamin*

„Pervitin bývá často uváděn jako „tradiční“ česká droga. V okolních zemích (Německo, Rakousko, Polsko), se pro něj dokonce místo tradičních názvů „meth“ a „pervitin“ používá údernějšího „čecko (tschecho).“ Tato droga však v žádném případě není českým vynálezem. Byla syntetizována již v roce 1888, a to v Japonsku. Tatáž země pervitin používala za druhé světové války pro sebevražedné piloty kamikadze jako doping při jejich posledním letu. V první polovině třicátých let se pervitin dostal do Evropy a již v roce 1941 nacistické Německo tuto látku vydávalo před seskokem svým diverzním parašutistům. Samo slovo „pervitin“ je právě německého původu. Japonci pervitin podávali pilotům sebevražedných letadel "kamikadze," [17]

Slangové výrazy: peří, perník, speed, piko, pudr, psaníčko, fňů, snížek, krystal, čecho
Jedná se o bílý prášek (malé krystalky), nemá specifickou vůni, jeho chuť je hořká, často bývá zabarven do žluta až fialova jelikož obsahuje zbytek látek použitých při přípravě.

Účinky: Uživatel se cítí být plný síly a chuti do života, odstraní únavu, zvýší sebejistotu a empatii, agresivita

Nežádoucí účinky: Zvýšená možnost selhání krevního oběhu, nadměrné vyčerpání organismu, dehydratace, vyvolání úzkosti (lidově řečeno „schýza“), pocity schizofrenika (pronásledování, úzkost, ohrožení, halucinace, bludy) při nadměrném užívání může dojít k toxické psychóze.

Tělesná rizika: Při nitrožilním užívání je možnost přenášení infekčních chorob. Při inhalaci pomocí nosní sliznice může dojít k rozleptání přepážky. Ohromné poškození ledvin a jater spojené s poškozením oběhového systému.

Závislost: Závislost vzniká postupně s užíváním. Vzniká při užívání během týdne. Nevzniká po jednom užití. Závislost se rozjede po několikanásobném užití během několika měsíců a stále pozvolně. Silná závislost je během ½ až 1/ ½ roku užívání.

První pomoc: Pokud se uživatel nachází v toxické psychóze je nutné ho zklidnit a odvézt na klidné místo. Je dobré být obezřetný, jelikož uživatel může být agresivní vůči okolí i vůči sobě. Je dobré zavolat záchranou službu.

Rozpoznání uživatele: Uživatel je upovídaný, má rozšířené zornice a plně otevřené oči. Často nosí sluneční brýle i v temném prostoru. Vyznačuje se neustálým pohybem a nemožností se uklidnit. Při doznívání stavu začíná být podrážděný a nevrlý. Často neví co s rukama, a tak s nimi neustále pohybuje, škrábe se atd. Má vyrážky na obličeji. [18]

Obrázek 7 Pervitin [8]

1.2.2 Opioidy a opiáty (Opium, morfin, heroin, braun, metadon, LAAM, buprenorfin)

Mák je jedna z nejstarších kulturních plodin. Už v Egyptě užívaly odvary z makového listí jako lék proti bolesti. Také v Řecku se užíval pro utlumení bolesti, ale později díky jeho opojnému účinku.

Opium bylo legálně dodávané lékařům a lékárníkům. Začaly vznikat kuřárny opia. Postupně se opium rozšířilo do celého světa. Morfium se hodně rozšířilo v lékařství a během válečných krizí se rozšířilo na běžné uživatele (vojáky). [19]

a) Opium

Jedná se o usušenou šťávu z naříznutých nedozrálých makovic máku setého. Účinná látka v opiu je morfin a jeho deriváty.

a) Morfium (morfin)

Byl izolován z opia při výzkumu v 17.století. Název byl odvozen z řeckého boha snu a spánku Morphina. Morfin byl postupně vytlačen z trhu heroinem. [20]

b) Heroin (héro, herák, smack, háčko, poison)

Byl syntetizován v roce 1874 a poté ho německá firma Bayer začala prodávat pod názvem „heroisch“ jako lék proti kašli a také jako lék proti závislosti na morfinu. V České republice se rozšířil po roce 1994. Aplikuje se nejčastěji nitrožilně, šňupáním, kouřením a inhalací. Nejčastěji se objevuje jako hnědý heroin (brown sugar), ale vyskytuje se i jako bílý heroin (white powder). Dávkování je velice nebezpečné, protože rozdíl mezi smrtelnou dávkou a dávkou k navození stavu je velice malý. Je silně návykový, a proto musí uživatel pokaždé zvýšit dávku, aby dospěl ke stejnému stavu. Tím vznikají problémy s finanční stránkou, která se postupně projevuje trestnou činností. Největší distributoři opia a heroinu pochází z Afghánistánu. Místní raději pěstují mák, jelikož se jim více vyplatí než jiné komodity.

Účinky: Opiáty působí na centrální nervovou soustavu. Mají výrazný tlumící účinek. Potlačují bolest psychickou i fyzickou. Zvyšují vnitřní klid, dochází ke zpomalení tepu i dechu. [19]

Nežádoucí účinky: Nevolnosti, křeče, pocit horka, svědění, úzkost, halucinace. Sociální degradace, která jde ruku v ruce s konáním trestné činnosti. [20]

Díky nitrožilní aplikaci vznikají záněty žil a jater. Nákaza infekčními chorobami. Možnost vdechnutí vlastních zvratků a následné udušení. [20]

Závislost a cena : Závislost vzniká po několika týdnech. Neustále se zvyšuje. Denní dávka vyjde kolem 1500 Kč.

První pomoc: Zajistit životní funkce dotyčného. Ihned zavolat lékařskou pomoc. Umístit ho do stabilizované polohy. [21]

Rozpoznání uživatele: Uživatel se jeví jako opilý a malátný. Zorničky v očích jsou velice malé. Neschopnost komunikace a společenského chování. Namodralá barva rtů a někdy i kůže. [21]

Obrázek 8 – Heroin [9] , lékařský heroin [10], naříznutá makovice [11]

c) Braun

Je to tzv. česká droga. Vyrábí se v domácím prostředí z léčiv obsahující kodein (metylmorfin). Braun je derivát kodeinu. Droga se užívá nitrožilně. Je to tekutina hnědé barvy. Oproti heroinu na něm vzniká menší závislost, ale i tak je veliká. Dnes už je převážně nahrazen heroinem. Nebezpečí a rizika jsou stejné jako u heroinu.

d) Kodein

Jedná se o alkaloid opia. Jeho účinek se podobá opiu, ale je slabší. Používá se jako lék proti kašli a proti bolesti. Závislost je malá, ale při silném a dlouhodobém užívání propukne. Při užití se cítí euforie, pocití tepla. Většinou se z něho připravuje braun. Jelikož se dá bez problému sehnat. [19]

e) Metadon, LAAM, Buprenorfin

Metadon se užívá při substituční léčbě. Léčba je od toho, aby uživatel přestal užívat nitrozilně a užíval za přesných podmínek stanovených lékařem. V mnoha případech je to úspěšné, ale na metadonu je stejná závislost jako na opiátech. Na distribuci vydělávají hlavně farmaceutické firmy. [22]

1.2.3 Cannabinoidy- konopné drogy (marihuana, hašiš)

Cannabinoidy se nacházejí v konopí. Jsou to látky, které mají halucinogenní účinky. Jedny z prvních zmínek o konopí se objevují 10 tisíc let př.k. v souvislosti s pohřebními prostorami v Číně. [23] Je to jedna z nejstarších zemědělsky užívaných komodit. Její výhoda tkví v možnosti jejího rozmanitého zpracování, např. slouží k výrobě látek, paliva, oleje, zateplení, jídla nebo ve farmaceutickém průmyslu. Zmínky o konopí jsou i v Bibli. Také Budha pojídal konopná semínka během svého půstu. Do světa se rostlina rozšířila z Indie, kde její pěstování má dlouhou tradici. Obsahuje v sobě až 300 cenných látek. Nejcennější jsou pro nás Cannabinoid Tetrahydrocannabinol THC, Cannabidiol Cbd a Cannabinol CBN. Tyto látky jsou nejvíce obsaženy v pryskyřici samičího květenství, vyvolávají psychoaktivní působení. Každá rostlina má rozdílné množství těchto látek. Zvýšení Cannabiniolu závisí na odrůdě konopí a na podmínkách růstu. Máme tři základní druhy konopí Cannabis Indica (konopí seté), Cannabis Sativa, Cannabis Rudelaris. [24]

V současné době vzniká veliký rozpor v názorech společnosti na pěstování konopí. Mnoho lidí pěstuje konopí pro jeho léčebné užití, ale ještě více pro jeho relaxační účinky.

a) Marihuana

Slangové výrazy: tráva, bůčo, zelí, seno, ganja, mařena, hulení, venek, vnitřek, skéro, sank
Marihuana je název pro samičí květenství konopí. Převážně se užívá kouřením, nebo se pojídá. Účinnost na lidský organismus závisí na množství THC, CBD. Jedná se o nejčastěji zneužívanou ilegální drogu v České republice.

Účinky: Navození omámeného stavu, lehká euforie, nekontrolované záchvaty smíchu, zvýšená chuť k jídlu.

Nežádoucí účinky: Po odeznívání může dojít k úzkostem. Vše záleží na druhu konopí a na uživateli. Pokud začne kouřit nevypělý jedinec (mladší 16 let), může se odcizit od kolektivu a nemít zájem o dění kolem sebe. Dochází ke zhoršení krátkodobé paměti. Díky kouření může vzniknout rakovina. Doposud nebyl zaznamenán případ předávkováním s

následnou smrtí. Pokud uživatel současně požije i alkohol, většinou to vyvolává zvracení. [25]

Závislost a cena: Závislost nepropuká, pokud se kouří občas. Z dlouhodobého hlediska závislost není fyzická ale psychická. Nepropukají žádné abstinenční příznaky. Cena závisí od kvality. Od 10,- Kč -250,- Kč za 1g.

První pomoc: Uklidnit uživatele, dostatek vody, tělesný kontakt. Není nutné volat lékaře pokud dotyčný neužil i jinou drogu. Předávkovaný se dlouze vyspí a účinky vyprchají.

b) Hašiš

Slangové výrazy: haš, čokoláda, shit, hrouda

Hašiš má stejnou historii jako marihuana, protože se jedná o produkt stejné rostliny. Hašiš je slisovaná pryskyřice. Pryskyřice se odděluje prosíváním nebo filtrací a následně se lisuje. Účinky hašiše jsou mnohem silnější, jelikož bývá pouze z pryskyřice, kde je obsazeno nejvíce účinných látek. Aplikuje se pomocí kouření. Někdy se i pojídá. Stav je intenzivnější než u marihuany.

Obrázek 9 - Přípravky z konopí [12]

1.2.4 Halucinogeny

a) Houby

Patří mezi ně hlavně Lysohlávky (Psilocybe), které mají nejvíce zástupců mezi halucinogenními houbami. Jejich rozšíření je po celém světě. V naší republice jsou nejvíce rozšířené Psilocybe bohemica a Psilocybe moravica. Jejich obsah aktivního psilocinu a psilocybinu je proti ostatním druhům docela vysoký. Účinné látky jsou deriváty indolu

psilocybin, psilocin, norbaeocystin a baeocystin. Složení je podobné jako u LSD, který má v sobě taky derivát indolu.

Účinky: Uživatel pociťuje účinky odcizení od těla a vlastního ega, rozostřené vidění, optické halucinace.

Nežádoucí účinky: Při požití většího množství vyvolání strachu, deprese. Nelze užívat dlouhodobě.

První pomoc: Uklidnění uživatele, tělesné dotyky a promlouvání, přemístit do klidného prostředí.

Mezi další halucinogeny patří: mezkalin, durman, šalvěj divotvorná a mnoho dalších.

b) LSD (trip, lístek, papír, dekl, želé, vitamín A, acid)

LSD je synteticky vyrobený halucinogen. Nejvíce se užívá v Holandsku, odkud se šíří do světa. LSD syntetizoval Albert Hofman roku 1938. Zprvu se užívalo jako terapeutický prostředek ale později se používání zastavilo díky jeho silné halucinogenní funkci.

Uživatel se cítí podobně jako na hal. houbách. Nebezpečí předávkování je nižší než u hal. hub, jelikož je podáván formou malinkých papírků které jsou naloženy v roztoku LSD. Nejvíce se rozšířil v době hnutí hippies. Nežádoucí účinky a zdravotní rizika jsou stejné jako u hal. hub. Aplikuje se pod jazyk nebo pod víčko oka

Trestná činnost není moc zaznamenána. [26]

Obrázek 10 - Halucinogeny [13]

1.2.5 Anabolické steroidy

Mezi zneužívanými látkami mají anabolické steroidy specifické postavení, protože nevedou k okamžité závislosti či změně vědomí. Uživatelé je berou k okamžité euforii a stimulaci organismu, také aby dosáhli zlepšení svého vzhledu a muskulatury. Většinou se na ně

vypěstuje speciální psychická závislost. Užívají se orálně, nebo se aplikují injekčně do svalů, také se natírají na pokožku. Mají negativní vliv na játra a srdce. U mužů mohou zapříčinit růst prsou, akné. U žen ochlupení, změnu hlasu. Jakmile se přestane s užíváním, dochází k únavě a špatné náladě. Závislost je specifická v tom, že uživatel si myslí, že bez steroidů už nebude tak „pěkný“, že mu ubude svalová hmota. Proto je neustále užívá, i když už má zdravotní problémy. [27]

Obrázek 11 - Anabolické steroidy [14]

1.2.6 Taneční a relaxační drogy

a) 2C-T-7 (tripstacy, Blue Mystic, beautiful, T7, lucky 7, 7-up, 7th heaven)

Jde o psychadelický fenetylanin. Působí podobně jako LSD. Užívá se podobně jako extáze v podobě tabletek, které se užijí orálně.

b) 2C-T-2

Objevuje se ve formě prášku, jako bílé krystaly, nebo je slisovaný do tabletky. [28]

c) PCP (andělský prach, angel dust)

Prodává se v podobě prášku či tablety, nebo jako čípek. Někdy se prodává jako extáze či meskalin. [29]

Další drogy: GABA, GHD, Poppers (nitrity, nitráty), 2C-B, N20, PCP, DOB, DXM, TMA-2, Fentanlyn, 4-MTA, Strychnin [30]

1.2.7 Nové syntetické látky

Jedná se o látky, které jsou velice podobné klasickým drogám. Jediný rozdíl je v tom, že výrobci se snaží obcházet zákon tak, že vyrobí substanci, která má o trošku jiné chemické složení než zná zákon a tím pádem není postižitelná. Většinou se prodávají po internetu nebo už v zavřených Amsterdam shopech atd. Nebezpečnost je různá, jelikož nebyly ještě řádně testovány na uživatelích. Ale mnohé z nich jsou velice nebezpečné. Řadí se mezi ně látky odvozené od Fenyletylaminu a Tryptaminu. Většinou se užívají v tabletové formě jako extáze. Toto je velmi nebezpečné, neboť občasný uživatel si myslí, že koupí extázi, ale přitom to může být silný halucinogen.

Další NSL: DOB (bromoSTP), DXM-dextromethorfan, PMA-parametoxamfetamin, TMA-2, Fentalyln, 4-MTA, Strychnin, Mephedron, Piperaziny [31]

Nemoci, které jsou spojené s užíváním drog

Žloutenka (Hepatitida A, B, C), HIV/AIDS, hnisání, absces, flegmóna

Pohlavně přenosné nemoci :

Kapavka, syfilis, veš muňka, měkký vřed, genitální opar, kondylomata - genitální bradavice, trichomoniáza

2 ROZDĚLENÍ DROGOVĚ ZÁVISLÝCH A VLIVY NA SPUŠTĚNÍ ZÁVISLOSTI

2.1 Rozdělení alkoholových uživatelů dle četnosti konzumace:

Abstinent - jedná se o jedince, který nepije alkohol ani v malé míře.

Občasný uživatel - jedná se o příležitostného uživatele. Nevznikají změny chování ani se nevyznačuje závislostí.

Pravidelný uživatel - pije v jakoukoliv dobu. Vyhledává alkohol i ve větším množství a většinou vyžaduje od alkoholu euforii a opilost. Ve dnešní společnosti se pravidelný uživatel čím dál více vyskytuje mezi mladou generaci. Často se stává, že se jedinci nedokážou bavit a užívat oslavu, pokud nejsou pod vlivem. Uživatel zatím alkohol nevnímá jako závislost.

Alkoholik – má vytvořený návyk na alkohol, uživatel se ztotožnil se stavem opilosti a pokud není opilý, cítí se špatně.

Chronický alkoholik - alkohol u něj vyvolává psychické i fyzické změny na těle, často se jedná o narušenou osobnost. [33]

2.2 Vlivy vedoucí k alkoholismu a drogové závislosti

- 1) Vliv dostupnosti a společenské přijatelnosti
- 2) Vliv tělesné a psychické osobnosti
- 3) Vlivy na spuštění závislosti
- 4) Vliv sdělovacích prostředků, které se snaží o prevenci před užíváním drog

2.2.1 Vliv dostupnosti a společenské přijatelnosti

Alkohol je dostupný pro všechny osoby starší 18 let. Je k němu snadný přístup. Většina lidí v České republice začne alkohol pít v raném věku na rodinných oslavách. Tím se pro dítě vytváří od malička kladný postoj k alkoholu, má ho spjatý s každou oslavou či výjimečnou událostí. Společenská přijatelnost je nebezpečná hlavně při začínající závislosti, kdy závislý

jedinec neproказuje známky závislosti, ale okolí už ví, že mu alkohol „chutná“. Než bude společensky netolerovatelný, závislost u něj už může propuknout v plné míře.

Vše závisí na typu osobnosti. Alkohol má rozličné časové intervaly vzniku závislosti.

2.2.2 Vliv tělesné a psychické osobnosti - „Každý má svoji drogu, jen ji musí najít“

Žádný člověk neví, zda bude v životě závislý nebo ne. Některé osoby však mají blíže k vzniku závislosti než jiné. Jedinou výjimkou jsou děti matek, které během těhotenství užívaly nějakou drogu. Takové děti závislost zdědí. Jsou od narození fyzicky nebo psychicky narušené a už od raného věku je na nich závislost znát. Závislost dědičná nevzniká v případě, že byl „píjan“ otec. Možnost závislosti vznikne díky výchově a nastolení tolerance k alkoholu od nízkého věku. Mezi jedinci, kteří mají blíže k alkoholu a k jiným drogám mohou být především lidé, kteří se nedokážou otevřít, ukázat své emoce nebo se jen tak uvolnit. Pro tyto lidi se droga stává lepším světem, kdy si mohou naplno užívat radostí, které běžně nezažívají. Tyto problémy nejčastěji vznikají v rané výchově a postupně jsou ovlivněny stresy ve škole, v zaměstnání nebo partnerském životě. Dalším typem jsou lidé opačného chování, kdy je pro ně zábava a extrovertnost zcela normální, a tak se nebrání dalšímu užívání drog. Tito lidé si často nechtějí připustit začínající závislost. Také lidé s psychickou poruchou nebo jinou nemocí mohou svůj stav řešit alkoholem a stát se závislími.

2.2.3 Vlivy na spuštění závislosti

Faktory, které podněcují jedince k tomu, aby neustále bral návykovou látku, jsou hluboce zakořeněné. Každý jedinec je má rozličné. Většina případů je založena na psychosomatické poruše a dlouhodobém napětím, které může být i nevědomé. Mohou to být stresové situace, které jedinec zažívá každý den, nebo které dlouhodobě zažíval v minulosti.

a) Rodina: odloučení od rodinného příslušníka, na kterém byl jedinec závislý; nevhodné zacházení s dospívajícím jedincem, ze kterého pramení ztráta sebedůvěry, agresivita vůči okolí; jedinec nesplňuje nedosažitelné vize rodičů o tom, jak má žít a vypadat jeho život; neúměrné fyzické tresty, pohlavní zneužívání; sourozenecké zkušenosti s drogami

b) Manželství a partnerský vztah: muži mívají pocity selhání při nedostatečném finančním zajištění rodiny či sexuálního uspokojení partnera; ženy jsou duševně nespokojené jak citově tak i sexuálně; mnoho vztahů se rozpadá při užívání drog jednoho z nich, což často vede ještě k prohloubení závislosti; seznámení s drogově závislým uživatelem může ještě „čistého“ partnera stáhnout, aby užíval taky

c) Přátelé a vrstevníci: nevhodná společnost (parta, kamarádi, partner), která nabádá k užívání či pouze filozofie dané party a vytváření drogových večírků na odpoutání od reality a navození příjemného stavu; nezačlenění do společnosti lidí vlivem malé sebedůvěry; jedinec sáhne po droze (většinou se jedná o amfetamin či metamfetamin), aby zapadl mezi lidi, které chybně považuje za svoje přátele, neustále vedený noční život v barech a na zábavách přináší riziko setkání s drogou

d) Zaměstnání: otevřený přístup ke drogám (farmaceutický průmysl); neustálý strach ze selhání v zaměstnání a zvyšující se nároky na zaměstnance, který to psychicky i fyzicky nevydrží (stres, úzkost, nespavost), dotyčný jedinec užívá drogu, aby si odpočinul a byl schopný práce; neuspokojení svých často nereálných vizí v podnikání a pracovním životě; přehnané nároky na své hmotné statky

2.2.4 Sdělovací prostředky, které se snaží o prevenci před užíváním drog

Často se stává, že media jako televize matně informují o nebezpečí drog. Informace jsou často naivní a účelové pro určitou skupinu lidí. To může vyvolat opačný účinek. Místo prevence začnou mladí lidé experimentovat a zkoušet nové drogy. Internet naopak slouží k propojení jednotlivých skupin, kde si mohou sdělovat zážitky a své stavy během intoxikace.

Skoro každý v naší společnosti je vychováván a zaučován do života jinými způsoby a zvyky. Každý z nás má jiné rodiče a vyrůstal na jiném místě. Proto nemůžeme jednoznačně určit případ od případu a přirovnat jím určitý faktor. Ale v mnoha případech jednotným měřítkem je, že u závislého najdeme všechny faktory najednou. [33]

3 TRESTNÁ ČINNOST SPOJENÁ S NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI

3.1 Alkoholová trestná činnost

a) Alkoholoví uživatelé

„Uživatel alkoholu je podle § 1 odst. 3 zák. č. 37/1989Sb.

§1 (5) Osobou závislou na alkoholu nebo na jiné návykové látce podle tohoto zákona je osoba, která není schopna se natrvalo zdržet nadměrného nebo jinak škodlivého požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek a tím si způsobuje vážnou poruchu na zdraví nebo vážně narušuje společenské vztahy.“ [34]

§ 360 Opilství

„Kdo se požitím nebo aplikací návykové látky přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepřičetnosti, v němž se dopustí činu jinak trestného, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let; dopustí-li se však činu jinak trestného, na který zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán tímto trestem mírnějším.“ [35]

3.1.1 Trestná činnost páchaná pod vlivem alkoholu

3.1.1.1 *Verbální trestné činy*

§ 353 Nebezpečné vyhrožování

„Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.“ [35]

3.1.1.2 *Trestné činy, které upozorňují na agresivní sklony pachatele (násilná kriminalita)*

§ 158 Rvačka

„Kdo úmyslně ohrozí život nebo zdraví jiného tím, že se zúčastní rvačky, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“

§ 358 Výtržnictví

„Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku,

anebo hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“ [35]

3.1.1.3 Útoky na státní orgány a činitele (policie, hasiči, záchranná služba)

§ 323 Násilí proti orgánu veřejné moci

„Kdo užije násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.“ [35]

§ 324 Vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci

„Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením značné škody.“ [35]

Z dalších problémů osob, které jsou pod vlivem, je jejich zadržení státním orgánem. A to buď policii ČR nebo záchrannou službou nebo dokonce hasiči. Záchraná služba bývá často postihnuta jednáním opilého člověka, jelikož v mnoha případech mu jede na pomoc. Dotyčný posilněný alkoholem to nevnímá jako pomoc, ale jako další agresi vedenou vůči němu, a tak napadne bezbrannou záchrannou službu, která nebývá vycvičena ani ozbrojena. Většina osob bývá posilněna alkoholem a jsou lehce vyprovokovatelní a agresivní. Pokud je osoba pod vlivem drogy, tak má zmírněný práh bolesti a má dlouhotrvající abnormální sílu, kterou mu dodává droga. Z toho vyplývá, že při zadržení státním orgánem mohou být některé páky a chvaty neúčinné a jedinec může zranit i osobu, která ho chce zadržet nebo mu pomoci. Ženy nejsou tak často zatýkány za přečiny v užívání drog, a proto příslušníci policie nejsou zvyklí na jejich styl boje. Někdy je totiž opilá žena horší než chlap. Kouše, škrábe a nepříjemně se vrtí. Mnoho mužů s tím nemá problémy, ale někteří gentlemani nejsou předurčení k tomu, aby uhodili ženu. Jako prevenci veřejných záchranných složek vidím její výcvik sebeobranou nebo mít v dostupnosti prostředky na ochranu.

3.1.1.4 Trestné činy spojené s domácím násilím

§ 199 Týrání osoby žijící ve společném obydlí

„Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta.“ [35]

§ 204 Podání alkoholu dítěti

„Kdo ve větší míře nebo opakovaně prodá, podá nebo poskytne dítěti alkohol, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“ [35]

3.1.1.5 *Sexuálně motivované trestné činy*

§ 187 Pohlavní zneužívání

§ 185 Znásilnění

3.1.1.6 *Trestné činy páchané v dopravě*

§150 Neposkytnutí pomoci

§152 Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku

§125c Přestupky v dopravě

3.1.2 Trestné činy, kde se dopouští přečinu při samotném požití alkoholu nebo jeho opatřováním

3.1.2.1 a) *nedovolený prodej a výroba*

§218 Podávání alkoholických nápojů mládeži

„Kdo soustavně nebo ve větší míře podává osobám mladším než osmnáct let alkoholické nápoje, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“[37]

§194a Nedovolená výroba lihu

3.1.3 Trestné činy, které souvisejí s nadměrným požitím alkoholických nápojů

a) Sociální vliv na okolí alkoholiků

b) Zanedbání zákonných povinností

3.2 Nealkoholové trestná činnost

Obraz závislosti nealkoholové, tzn. závislosti na jiných drogách, je společností líčen mnohem hrůznější a odstrašující než u závislosti na alkoholu. Problémy spojené s alkoholem

daleko převyšují problémy spojené s ostatními drogami. Společnost si však na ně již zvykla. Může za to odstrčení jedince ze společnosti, když se dozví, že užívá drogy. Tím se jeho návrat do reálného života ještě ztíží. Jedním, z hlavních problémů nealkoholové toxikomanie je, že postihuje osoby nezletilé a mladou generaci obecně.

3.2.1 Kriminální činnost páchaná pod vlivem drogy

V této kapitole se budu zabývat konáním trestné činnosti pod vlivem návykové látky přímo ve stavu opojení, ale také ve stavu abstinence, kdy na toxikomana působí zbytky účinků drogy.

§ 358 Výtržnictví

Uživatelé jsou v euforii ,přestávají mít zábrany a mají zvýšenou fyzickou sílu. Často dochází k rušení klidu a poškozování cizí věci.

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

Uživatelé vyhrožují nebo se dopouštějí ublížení na zdraví buď proti skupině nebo jednotlivci. Pokud se jedná o skupinu, která užila NL, může se to zvrhnout, jelikož se navzájem hecují a vzniká tím ještě větší síla.

§ 158 Rvačka

221-224 TrZ Ublížení na zdraví vlastní osobě

§ 175 Vydírání

Často nastává v abstinčním stavu, kdy závislý potřebuje peníze na další dávku, a tak pod pohrůžkou násilí a ublížení na zdraví vymáhá finanční hotovost.

§ 152 Šíření nakažlivé lidské nemoci

§ 153 Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti

§ 155 Ohrožování pohlavní nemocí

§187 Pohlavní zneužívání

„Kdo vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let, nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.

§185 Znásilnění

„Kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let. „ [35]

§ 201 Ohrožování výchovy mládeže

Uživatel ohrožuje mravní výchovu dítěte tím, že se o něj nestará, nenabízí mu prostředky pro život a někdy ho i nabádá k braní drog. Rodiče dětí nutí děti do práce či ke krádeži, aby měli na drogy.

201 TrZ Trestné činy spáchány v zaviněné nepřičetnosti

§ 274 Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky

Uživatel vykonává činnosti, při kterých musí být způsobilý. Může ohrozit život sebe nebo okolí či udělat nenávratné majetkové škody.

V dnešní době počítačů a moderní techniky stále nedokážeme řádně zmapovat lidský mozek a závislosti na jeho jednání. To souvisí s kriminalitou páchanou pod vlivem drog a to, že je obtížné prokázat, že trestný čin byl spáchán kvůli užití návykové látky. Diagnostické metody v tomto oboru ještě nebyly zcela vyvinuty a prozkoumány. Jelikož intoxikovaný pachatel nepůsobí tak zjevně pod vlivem, jako kdyby užil alkohol, také se to hůře detekuje a zjišťuje aktuální hodnota intoxikace. Stále nebyla prokázána souvislost mezi užitím návykové látky a jejím účinkem na prolomení bariéry v nitru člověka, aby páchal trestné činy. Lze se domnívat, že s postupným užíváním drogy se vytvoří společná osnova kriminálních činů jako nedostatek finančních prostředků k získání drogy a následné kriminální činy s tím spojené.

3.2.2 Kriminální činnost páchaná pro získání drogy

Často se jedná o trestné činy konané v abstinčním stavu.

§ 205 Krádež peněžní hotovosti

Uživatel si přivlastní cizí věc tím, že ji zcizí. V minulosti se především jednalo o krádeže léků na výrobu drog spolu s laboratorním zařízením nebo krádeží předpisů na léky. V dnešní době se jedná o krádež hotovosti přímo na hotovou drogu, ale také na její výrobu. Často

dochází ke vniknutí do cizího objektu, kdy pachatel bývá většinou chycen při činu, jelikož je v abstinčním deliriu a chová se pomateně a neuvážlivě.

3.2.3 Drogové přečiny v širším smyslu

§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

„Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.“ [35]

§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

§ 287 Šíření toxikomanie

§ 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku

3.2.4 Kriminální činnost páchaná na toxikomanech

Většinou se zde nacházejí delikty proti lidské svobodě a důstojnosti.

§185 Znásilnění

Děje se tak, když někdo cíleně někoho intoxikuje, aby ho mohl znásilnit.

§186 Kuplířství

„Kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným.“ [35]

V této skupině jsou již závislí jedinci, přes které je konána trestná činnost. Sami činnost vykonávají, jen aby dostali drogu, na které jsou závislí. V mnoha případech se závislost na návykové látce vytvoří jen pro to, aby daný jedinec byl jednoduše ovladatelný, a aby neměl důvod opouštět danou komunitu. Často bývá okraden o doklady totožnosti a převezen do jiné země, a tak jeho snaha o vymanění z rukou trýznitele je ještě těžší. Nejvíce těchto případů je vykonáno kvůli prostituci či tvrdé práci. Přesné záznamy o množství lidí, kteří jsou takto ovládání nejsou známy, jelikož sami zneužívání se nepřihlásí na policii nebo se vůbec nezveřejní. Lidé, kteří jim podávají návykovou látku, většinou nejsou sami závislí.

§193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie

„Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“ [35]

Často se tak děje dětem, které už jsou závislé na drogách, nebo se pachatel snaží dítě udrobovat, aby s ním byla jednodušší manipulace při tvoření pornografie.

§30 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi [37]

4 VÝVOJ KRIMINALITY A DOBOVÝ VZRŮST

Užívání návykových látek se během dob proměnilo ve společenskou zábavu. V minulosti užívali drogy pouze zkušení a vážení občané jako léčitelé, šamani, kouzelníci. Dnes proloupli do běžného života a s tím vyplouvá na povrch špatné působení na lidskou duši a tělo, ukazuje její horší stránku. Zde popíšu vývoj drogové scény a kriminality a její dobový vzrůst od dob první republiky. Součástí bude popsání jednotných úmluv a smluv, které byly uzavřeny v minulosti, aby se předcházelo drogové kriminalitě.

4.1 Drogová scéna a vývoj od roku 1866 až po 1989

Drogy měli zastoupení v Československu už před rokem 1918. Při pruských válkách s Rakouskem a Francií roku 1866 se zraněným utištovala bolest morfinem. Dlouhodobé použití léku vyvolávalo první závislosti. Po skončení války se problém se závislostí přesunul do společnosti. Morfin byl k dostání v lékárnách spolu s dalšími utišujícími léky, např. veronalem, kokainem. Po roce 1924 pronikly informace o morfinové a kokainové škodlivosti, podobající se alkoholismu, který byl už velice známý. V Československu byla vytvořena Ústředna pro potírání obchodu s omamnými prostředky. Ústředna zpracovávala zprávy o přestupcích. V roce 1930 bylo zjištěno dvanáct případů, v roce 1931 deset případů a roku 1932 dvacet čtyři případů. Zjistilo se, že ústředna nestačí, že se obchod s omamnými prostředky čím dál tím více rozrůstá a začal nový boj. Začala se formovat protidrogová politika. Během druhé světové války byly extrahovány amfetaminy. Stejně tak jako po první světové válce i po druhé přišel nával závislých jedinců. Plné vojenské sklady amfetaminů začali rozebírat civilisté a zpříjemňovali si těžké chvíle po válce. K velkému rozšíření drog došlo během 60 let, kdy se přívrženci hnutí Hippies netajili užíváním drog, hlavně LSD a jeho veřejným propagováním. V té době ještě nebyly rozpoznány dlouhodobé účinky drogy. V 60. letech se začínaly vyvíjet nové drogy s chemickou podstatou. Obchod s návykovými látkami ještě neexistoval. V roce 1973 u nás policie registrovala 119 nealkoholových toxikomanů, kteří každým rokem přibývali o dalších 300-900. V roce 1980 bylo už registrováno 3987 toxikomanů. V letech 1986 byl počet 7039 osob. Tato čísla určitě nebyla úplná, neboť komunistický režim si nechtěl přiznat, že občan socialistické republiky může fetovat. Také spolupráce policie s jinými složkami ještě nebyla plně vypracovaná. [39]

Roku 1938 vznikl Opiový zákon č.29/1938. Tím se dovršilo zavedení mezinárodních úmluv do československého právního řádu [39]

Skupinky, které se zabývali toxikomanií byli specifické, už svým životním stylem, životními postoji a názory které v komunismu neodpovídali konvencím. Byli to uzavřené party lidí, na drogy se skládali společně a dělili se o ně. Obchod s návykovými látkami v té době vůbec neexistoval. V roce 1973 policie registrovala 119 nealkoholových toxikomanů kteří každým rokem přibývali o dalších 300-900. V roce 1980 bylo už registrováno 3987 toxikomanů. V letech 1986 byl počet 7039 osob. Tyto čísla určitě nebyla úplná ať už z komunistického režimu který si nechtěl přiznat, že občan socialistické republiky může fetovat a také kvůli nízké propracovanosti policie a jiných složek. [39]

V české republice došlo k zásadní věci a to vyzkoušení a objevení jednoduché extrakce metamfetaminu z amfetaminu z dostupných léku a hlavně z dostupných látek volně prodejných nebo k dostání, také se dal vyrobit v domácích podmínkách..

4.2 Drogová scéna po roce 1989

Po pádu totalitního režimu na konci roku 1989 a znovuotevření hranic do celého světa, se ve všech zemích střední a východní Evropy začal objevovat problém šíření a zneužíváním nelegálních drog. Země procházela proměnou po komunistickém režimu a to ve všech sférách žití, ať se jednalo o průmysl, ekonomiku a sociální prvky soužití. Východní Evropa se začala potýkat s problémy, které západní země řešili mezi 60. a 70. léty. Rozvoj drogové scény se v České republice mohl rozvinout, jelikož společnost nebyla ještě připravena na takový problém. Hranice už nebyli tak kontrolované a přísun drog se enormně zvýšil. Právní řád ani zákony nebyly připraveny na takovou změnu a pachatelé měli velké možnosti realizace, jelikož jim nehrozilo příliš velké nebezpečí. [40]

4.3 Drogová scéna v dnešní společnosti

V současné České republice je drogová scéna plně rozvinuta. Evropská unie vytvořila Evropská monitorovací centra pro drogy a drogově závislé (EMCDDA). V České republice

tuto úlohy zastávají Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. Jak už jsem zmiňoval, tak nejznámější českou drogou je pervitin a s ním jsou také největší problémy. Suroviny k přípravě pervitinu jsou běžně k dostání. Připravují se z léků, které obsahují pseudoefedrin jako je Modafen či Nurofen.

„Vzhledem k tomu, že v Polsku není legislativně upraven nákup léků s obsahem pseudoefedrinu, rozmohl se nákup těchto přípravků českými občany a jejich nelegální dovoz do naší republiky.“ [41]

Tento problém nyní řeší policisté v České republice. Polské léky obsahují větší množství pseudoefedrinu a ještě jsou volně k prodeji. Také láká jejich nízká cena. Jako možnou prevenci vidím omezení dostupnosti látek používaných pro výrobu pervitinu.

„Ministerstvo zdravotnictví proto nyní přišlo s nápadem, jak drogovému byznysu ztížit cestu. Obchodníci prodávající právě červený fosfor, se budou muset registrovat. A nejen to. Aby se látka nedostala za hranice, musí dokonce Inspektorátu omamných a psychotropních látek hlásit, komu ji prodali. Návrh ve středu odsouhlasil kabinet.“ [42]

Taneční drogy jsou na vzestupu, u těchto látek vidím veliký problém v těžké detekovatelnosti uživatelem. Většinou se nabízí pod názvem extáze, ale většina těchto drog extáze není. U opiátu se zaznamenal pokles, dnešní generace už ví jaké následky má heroin a vidí stav dlouhodobých uživatelů. Oproti tomu kokain je na vzestupu, díky jeho módnímu jménu a značce. Největší vzestup zaznamenává výroba marihuany. Mezi mladší generací se stalo nepsaným pravidlem marihuanu si vypěstovat, ale to nevidím jako veliký problém, jelikož mladí se nemusí setkat s dealery drog, který jim mohou nabídnou tvrdší drogu. Velkým problémem jsou však velkopěstírny, a to převážně v zastoupení vietnamského etnika. Jejich taktika je jednoduchá. Je to úzce spjatá komunita. Často se jim vyplatí pěstovat pár let, prodejem si vydělají několik milionů a případně, když je chytanou, odsedí si pár let ve věznici. Peníze jim však zůstanou.

5 NEJČASTĚJŠÍ DROGOVÁ TRESTNÁ ČINNOST V ČR

Vláda České republiky nese odpovědnost za vytváření protidrogové politiky. Poradním a koordinačním orgánem je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Nyní působí Národní strategie protidrogové politiky pro období 2010-2018. Drogovou kriminalitou se zabývá Národní protidrogová centrála Služba kriminální policie a vyšetřování Policie ČR.

Od roku 2007 se počet drogových trestných činů zvyšuje. V roce 2011 bylo stíháno cca 2800 osob (to je 1,2% ze všech trestných činů). Nejvíce pro nedovolenou výrobu, pašování a prodej pervitinu či konopných látek. Celkem bylo obžalovaných 2549 osob. Odsouzeno bylo 1870 osob a nečastější sankce byla podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody. V České republice se nejvíce drogových trestných činů událo v Praze, v Karlovarském kraji a také na Vysočině.

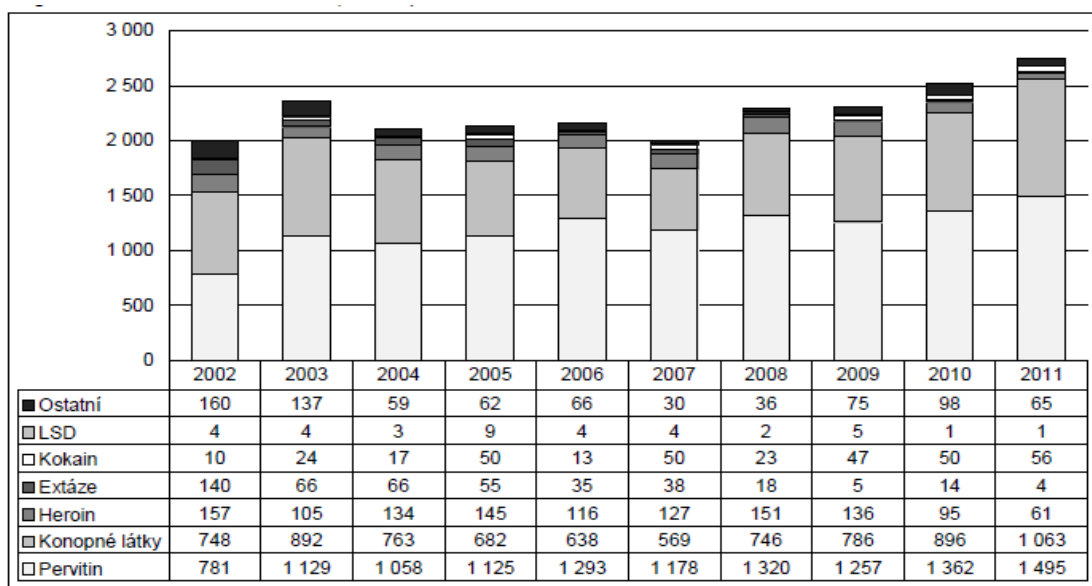
„Nejčastěji bylo trestní řízení vedeno pro trestný čin nedovolené výroby, prodeje a pašování drog (cca 80 % případů), nejméně naopak pro šíření toxikomanie. Ochranné léčení bylo uloženo 286 osobám, z toho 117ti protitoxikomanické a 169ti protialkoholní. Cca 16% trestných činů bylo spácháno pod vlivem návykových látek, z toho cca 90 % pod vlivem alkoholu. Nejčastěji šlo o trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky nebo opilství. Z dlouhodobého hlediska roste počet osob stíhaných za drogové trestné činy“.

„Drogová kriminalita tvoří cca 10 – 11% případů evidovaných Probační a mediační služby v roce 2012. Dlouhodobě docházelo od r. 2007 k nárůstu, až do 10,5% nově evidovaných případů v roce 2011 a následné stagnaci (10,4% nově evidovaných případů v r. 2012, celkem cca 3.200 z cca 31.100 případů).“ [43]

Tento výčet zahrnuje drogovou trestnou činnost, když se ve spisu objeví minimálně jeden tzv. drogových paragrafů (§ 283 NTZ, § 187 TZ, § 284 NTZ, § 187a TZ, § 286 NTZ, § 188 TZ, § 287 NTZ, § 188a TZ, § 285 NTZ, § 247 TZ, § 205 NTZ), také když obviněný spáchá trestnou činnost pod vlivem a to v souvislosti pro získání drogy.

Celkový počet zadržených pro trestnou činnost v letech 2002-2011 dle jednotlivých drog tyto statistiky neobsahují alkohol [44]

Tabulka 2 Počty zadržených za trestnou činnost [15]

Většina Evropy řeší drogový problém s kokainem. Česká republika (společně se Slovenskem) se liší od zbytku Evropy, jelikož u nás je nejčastější stimulační problémovou drogou pervitin. Tři čtvrtiny problémových uživatelů užívá pervitin. Podíl trestné činnosti spojené s pervitinem se pohybuje kolem 57%.

„V roce 2011 odhalila policie v ČR celkem 338 varen a v loňském roce se v naší zemi spotřebovalo odhadem 4,7 tuny pervitinu.“ [45]

Užívání heroínu je v současnosti na mírném ústupu, ale vznikají nové hrozby s tím spojené.

„Nedostupný a nekvalitní heroin v ČR je mezi uživateli drog v posledních letech nahrazován zneužíváním léků, zejména substitučních preparátů s obsahem buprenorfinu. V menší míře se aktuálně objevují zprávy o zneužívání léků proti bolesti s obsahem morfia či syntetického opiátu fentanyl. Ačkoliv se jedná o sporadické výskyty, je potřeba tomu věnovat zvýšenou pozornost, neboť Česká republika má se zneužíváním léků uživateli drog bohaté zkušenosti“, komentuje situaci MUDr. Viktor Mravčík, vedoucí Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti.“ [45]

Jednotlivé trestné dle skutkových podstat v roce 2011

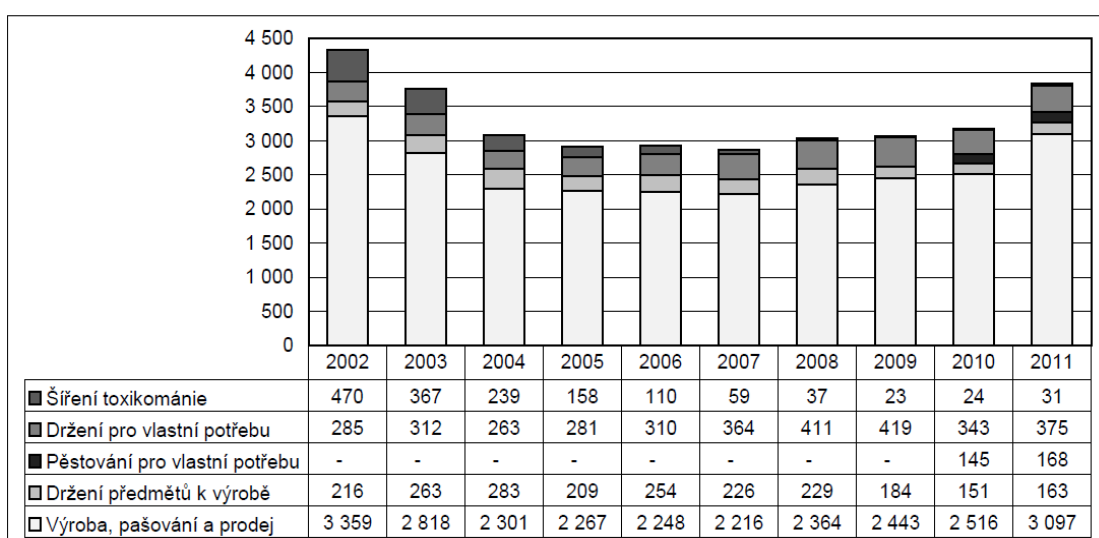
Tabulka 3 Trestné dle skutkových podstat [16]

Drogy	§ 187 / § 283		§ 187a / § 284		§ 285		§ 188 / § 286		§ 188a / § 287		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Konopné látky	792	32,3	141	47,2	99	84,6	20	12,7	5	35,7	1 057	34,7
Pervitin	1 400	57,0	109	36,5	11	9,4	118	75,2	8	57,1	1 646	54,1
Kokain	45	1,8	6	2,0	0	-	0	-	0	-	51	1,7
Heroin	85	3,5	8	2,7	0	-	1	0,6	0	-	94	3,1
Extáze	10	0,4	4	1,3	0	-	2	1,3	0	-	16	0,5
Ostatní drogy	123	5,0	31	10,4	7	6,0	16	10,2	1	7,1	178	5,9
Celkem osob	2 455	100,0	299	100,0	117	100,0	157	100,0	14	100,0	3 042	100,0

„Z dlouhodobého hlediska roste počet osob stíhaných za DTČ. Podle údajů Policie ČR pokračuje nárůst počtu i podílu osob stíhaných za držení/pěstování drog pro vlastní potřebu.

V r. 2011 činil jejich počet 430 osob, podíl představoval 15,5 % DTČ. Pro šíření toxikomanie bylo v r. 2011 stíháno 19 osob, což je o 11 osob více než v r. 2010. Jedná se o vůbec první, i když nepatrný nárůst počtu osob stíhaných pro tento trestný čin od r. 2000.“

[45]

Obrázek 12 – Vývoj trestných činů v letech 2002-2011 [16]

Na grafu lze pozorovat, že trestná činnost šíření toxikomanie je na ústupu. Výroba pašování a prodej mírně stoupá. Nejnovější vzestup je pozorován při pěstování pro vlastní spotřebu, nejčastěji se to děje u marihuany.

5.1 Výpis zjištěných trestných činů spojené s alkoholem

Období od 01.01.2012 do 31.12.2012 se událo:

Tabulka 4 Zjištěné TČ spojené s alkoholem a ostatními NL [17]

Zjištěné TČ	Celkem	pod vlivem NL	Alkohol	ostatní NL
Vraždy	188	59	55	4
Násilné činy	18 358	2299	2205	94
Výtržnictví	3343	989	982	7
Ohrožování pod vlivem NL a opilství	9661	9318	7790	1528
Dopravní nehody silniční nedbalostní	9734	2774	2693	81
Celková kriminalita	304528	18419	16130	2289

5.2 Vyhodnocení nejčastější trestné činnosti pod vlivem NL

Při vyhodnocení nejčastější trestné činnosti mi pomohli policejní statistiky ze kterých, jsem vybral nejčastější trestné činnosti spojené s NL

Nejčastější alkoholová trestná činnost za rok 2012

Ohrožování pod vlivem NL (§ 274) nebo Opilství (§ 360) bylo zjištěno **7790** TČ ostatní NL **1528** TČ.

Nejčastější nealkoholová trestná činnost za rok 2011

Trestný čin nedovolená výroba, prodej a pašování drog (§ 283). Nejčastěji se jednalo o pervitin z 57% a konopné látky s 32,3% .

Nealkoholovou TČ jsem udělal za rok 2011, jelikož statistiky za rok 2012 ještě nebyli zpracovány.

Přibližně 16% trestných činů bylo spácháno **pod vlivem** návykových látek, z toho cca **90 %** pod vlivem **alkoholu**.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 SOCIOLOGICKÝ PRŮZKUM NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

Při práci na třech středních školách bylo mým hlavním cílem zjistit od respondentů formou dotazníku, jakou zkušenost mají studenti s návykovými látkami a zda mají zkušenost s nějakou trestnou činností. Také jsem zjišťoval, jak vnímají drogy jejich rodiče, jakou o nich mají informovanost, zda ví o svých dětech, kde a s kým se pohybují, kam chodí za zábavou a jestli se nenacházejí v prostředí, kde mohou narazit na distribuci návykových látek. Při provádění průzkumu jsem si zvolil kvantitativní metodiku a vytvořil nestandardizovaný dotazník. Na všech středních školách jsem podával stejné dotazníky.

6.1 Cíle průzkumu

Hlavním záměrem výzkumné části práce byla snaha o zodpovězení otázek týkající se:

Hypotéza č. 1: Předpokládám, že by studenti byli rádi, kdyby se jejich rodiče zdokonalili ve znalosti nebezpečí drog.

Hypotéza č. 2: Předpokládám, že rodiče neví, kam jdou a kdy se vrátí jejich děti z večírku.

Hypotéza č. 3: Předpokládám, že studenti dostali nejvíce informací o drogách z médií.

Hypotéza č. 4: Předpokládám, že studenti neví, co by udělali, když by zjistili, že jejich kamarád je závislý na drogách.

6.2 Názorová hladina

Během sociologického průzkumu jsem oslovil tři střední školy v Opavě a to Střední zdravotní školu, Obchodní akademii, Slezské gymnázium. Celkem mi odpovědělo 234 studentů, z toho 150 dívek a 84 chlapců. Na každé škole jsem porovnával 3. ročníky. Průzkum měl dohromady 27 otázek. Prvních 10 otázek bylo směřováno na soukromí respondentů a na jejich rodinu, kde si myslím, že začíná prevence před návykovými látkami. V této části budu vyhodnocovat všechny školy dohromady.

Druhá půlka průzkumu obsahovala 17 otázek zaměřených na jejich dosavadní zkušenosti s návykovými látkami a na dostupnost těchto látek pro studenty. Druhá půlka otázek bude zpracovaná dohromady. Tři otázky budou pro každou školu vyhodnoceny zvlášť. Některé otázky byly zaměřeny na to, co by dělali, kdyby se jejich kamarád dostal do problémů

s drogami. Museli se zamyslet, zda by věděli jak pomoci, a tím sem jim přiblížil nebezpečnost drog. U druhé půlky dotazníku nepočítám s mnoha pravdivými odpověďmi. Na konci vyplnění jsem chtěl udělat zpětnou vazbu na žáky a ptal jsem se zda druhou část dotazníku vyplnili pravdivě, vždy se přihlásilo min. 38% studentů, kteří uvedli nepravé informace. Většinou měli strach, že se učitel nebo rodiče dozví, co už zkusili. Z toho jsem vyvodil, že na pravdě se bude zakládat hlavně první část dotazníku.

6.3 Vyhodnocení sociologického průzkumu

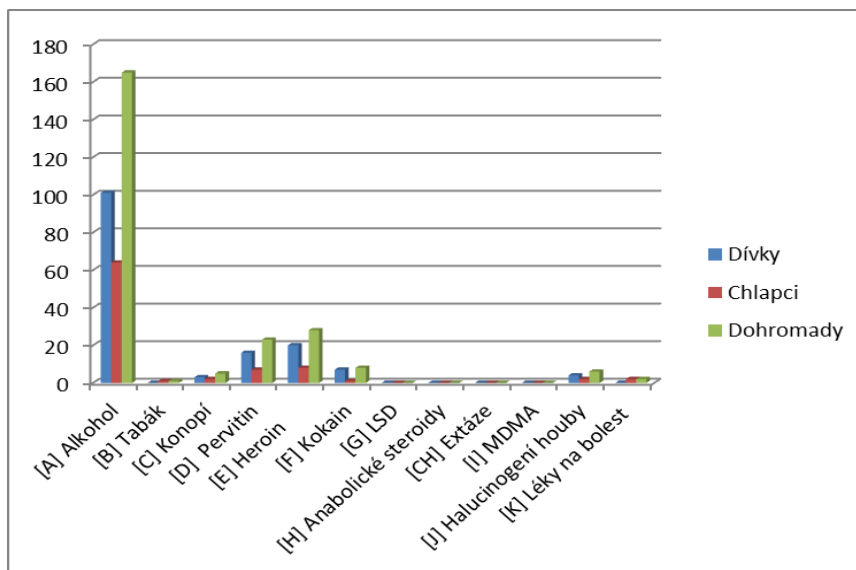
6.3.1 Otázky a odpovědi

První preventivní část otázky 1-10

0. Jaká droga může za co nejvíce trestných činů?

Tabulka 5 Drogy a kriminální činnost (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Alkohol	[B] Tabák	[C] Konopí	[D] Pervitin
Dívky	101	0	3	16
Chlapci	64	1	2	7
Dohromady	165	1	5	23
	[E] Heroin	[F] Kokain	[G] LSD	[H] Anabolické steroidy
Dívky	20	7	0	0
Chlapci	8	1	0	0
Dohromady	28	8	0	0
	[CH] Extáze	[I] MDMA	[J] Halucinogení houby	[K] Léky na bolest
Dívky	0	0	4	0
Chlapci	0	0	2	2
Dohromady	0	0	6	2

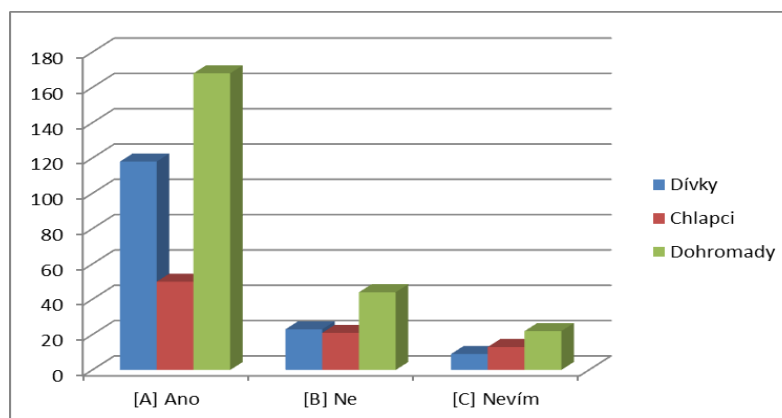

Obrázek 13 - Drogy a kriminální činnost (zdroj: vlastní zpracování)

1. Vědí rodiče, kteří kamarádi jsou s tebou, když jdeš na večírek?

Tabulka 6 Znalost rodičů s kým se stýká jejich dítě (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Ne	[C] Nevím
Dívky	118	23	9
Chlapci	50	21	13
Dohromady	168	44	22

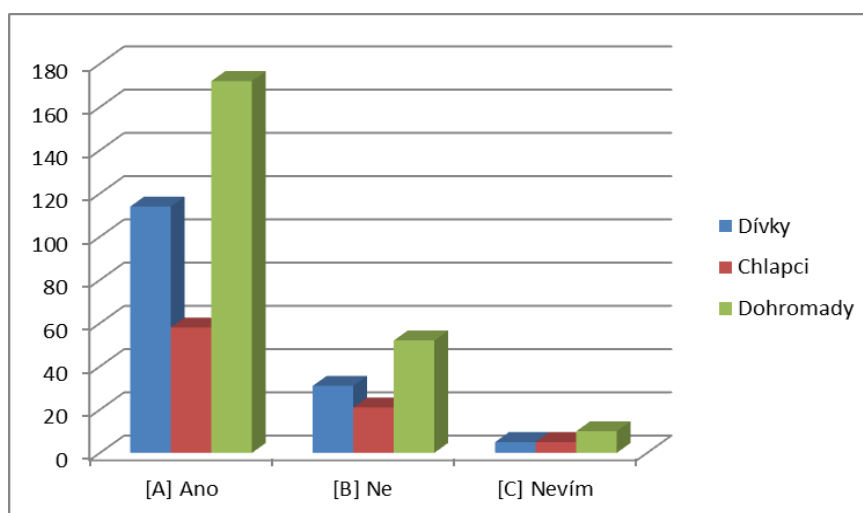

Obrázek 14 - Znalost rodičů s kým se stýká jejich dítě (zdroj: vlastní zpracování)

2. Když jdeš ven, vědí rodiče kam jdeš a kdy se vrátíš?

Tabulka 7 Znalost rodičů o době návratu dítěte a místu zábavy
(zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Ne	[C] Nevím
Dívky	114	31	5
Chlapci	58	21	5
Dohromady	172	52	10

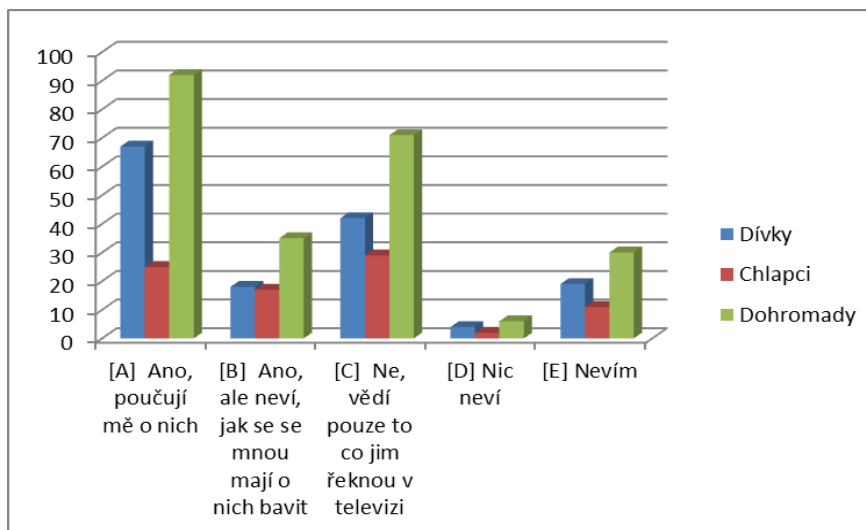
Obrázek 15 - Znalost rodičů o době návratu

dítěte a místu zábavy (zdroj: vlastní zpracování)

3. Myslíš, že rodiče mají znalosti o drogách?

Tabulka 8 Znalosti rodičů o drogách (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano, poučují mě o nich	[B] Ano, ale neví, jak se se mnou mají o nich bavit	[C] Ne, vědí pouze to co jim řeknou v televizi	[D] Nic neví	[E] Nevím
Dívky	67	18	42	4	19
Chlapci	25	17	29	2	11
Dohromady	92	35	71	6	30

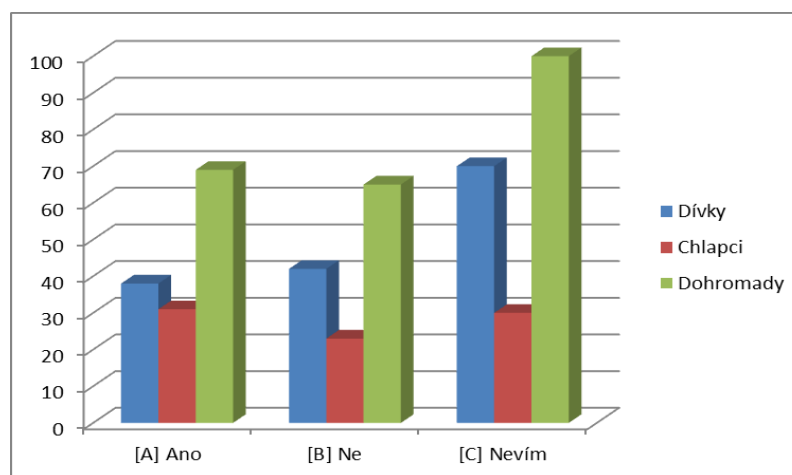

Obrázek 16 - Znalosti rodičů o drogách (zdroj: vlastní zpracování)

4. Byl/a bys rád/a, kdyby se tvoji rodiče zdokonalili ve znalosti nebezpečí drog?

Tabulka 9 Mají se rodiče vzdělávat v oblasti drog (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Ne	[C] Nevím
Dívky	38	42	70
Chlapci	31	23	30
Dohromady	69	65	100

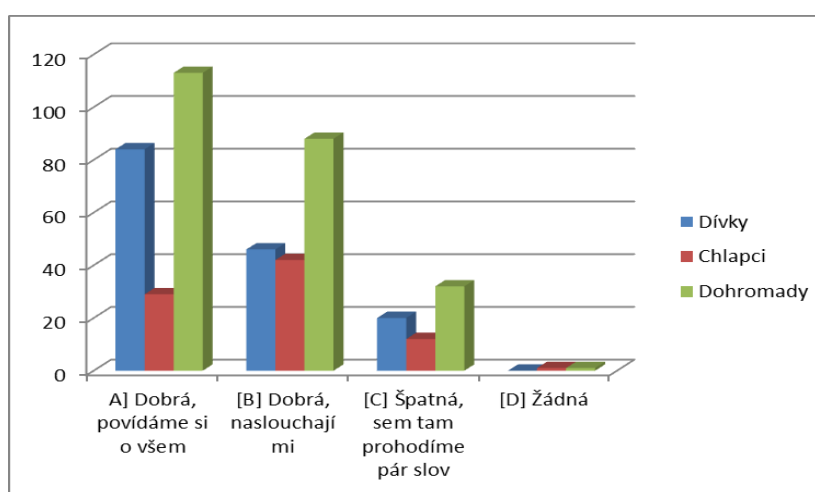
Obrázek 17 Mají se rodiče vzdělávat v oblasti drog

(zdroj: vlastní zpracování)

5. Jaká je obecně komunikace mezi tebou a rodiči?

Tabulka 10 Kvalita komunikace s rodiči (zdroj: vlastní zpracování)

	A] Dobrá, povídáme si o všem	[B] Dobrá, naslouchají mi	[C] Špatná, sem tam prohodíme pár slov	[D] Žádná
Dívky	84	46	20	0
Chlapci	29	42	12	1
Dohromady	113	88	32	1

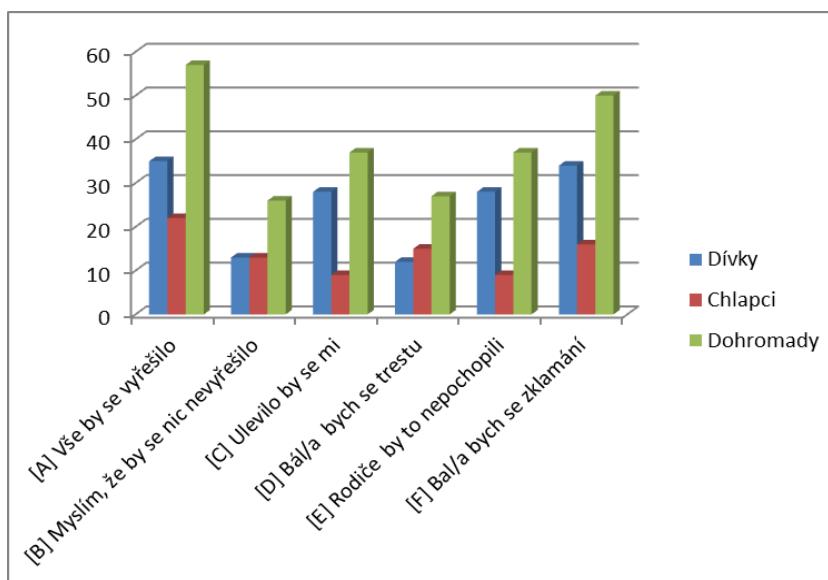

Obrázek 18 Kvalita komunikace s rodiči (zdroj: vlastní zpracování)

6. Kdyby se svěřil/a rodičům se svým problémem s drogami?

Tabulka 11 Svěření se rodičům (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Vše by se vyřešilo	[B] Myslím, že by se nic nevyřešilo	[C] Ulevilo by se mi
Dívky	35	13	28
Chlapci	22	13	9
Dohromady	57	26	37
	[D] Bá/a bych se trestu	[E] Rodiče by to nepochopili	[F] Ba/a bych se zklamání
Dívky	12	28	34
Chlapci	15	9	16
Dohromady	27	37	50

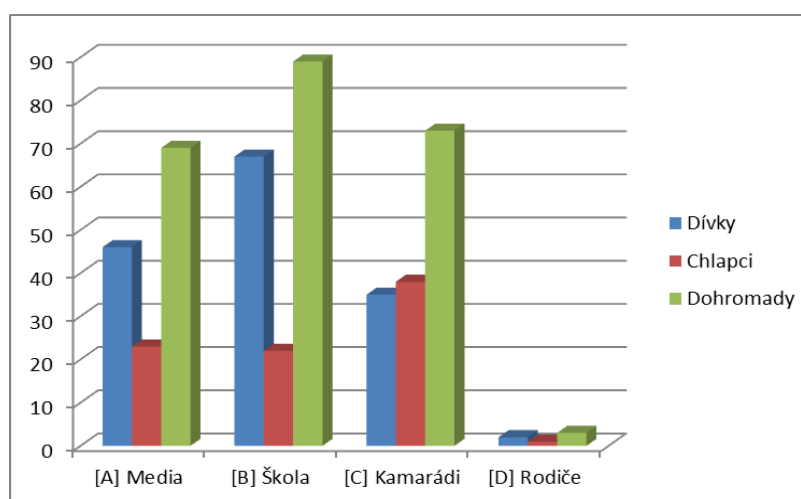

Obrázek 19 Svěření se rodičům (zdroj: vlastní zpracování)

7. Kdo ti dal nejvíce informací o drogách?

Tabulka 12 Nejvíce informací o drogách (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Media	[B] Škola	[C] Kamarádi	[D] Rodiče
Dívky	46	67	35	2
Chlapci	23	22	38	1
Dohromady	69	89	73	3

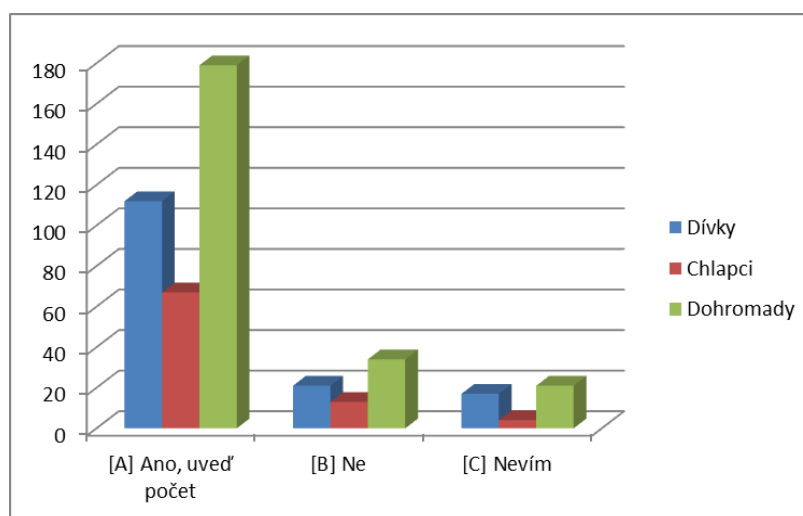

Obrázek 20 Nejvíce informací o drogách (zdroj: vlastní zpracování)

8. Znáš kamarády ve svém okolí, kteří užívají drogy?

Tabulka 13 Počet kamarádů, kteří užívají drogy (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano, uved' počet	[B] Ne	[C] Nevím
Dívky	112	21	17
Chlapci	67	13	4
Dohromady	179	34	21

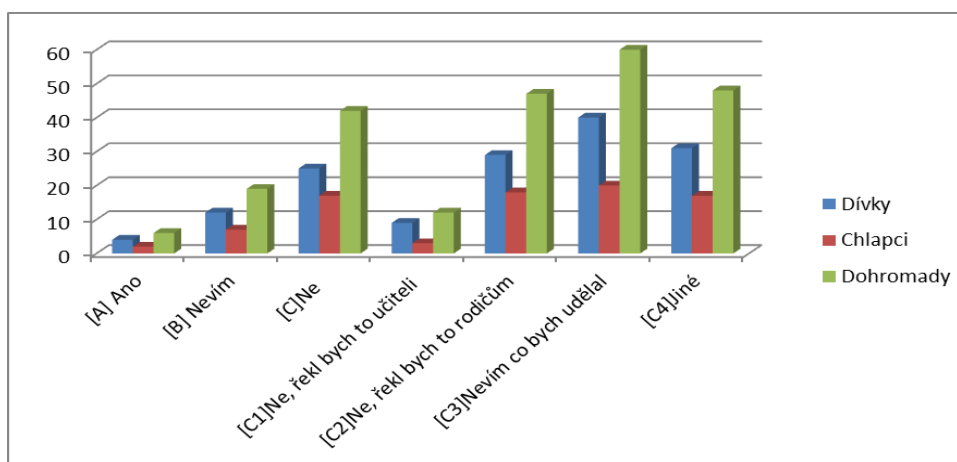
Obrázek 21 Počet kamarádů, kteří užívají drogy (zdroj: vlastní zpracování)

9. Kdyby si zjistil/a, že tvůj kamarád je závislí na drogách, přestal/a by ses s ním kamarádit?

Tabulka 14 Co uděláš, když zjistíš, že kamarád je závislí na drogách (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Nevím	[C]Ne	[C1]Ne, řekl bych to učiteli
Dívky	4	12	25	9
Chlapci	2	7	17	3
Dohromady	6	19	42	12
		[C2]Ne, řekl bych to rodičům	[C3]Nevím co bych udělal	[C4]Jiné
Dívky		29	40	31
Chlapci		18	20	17
Dohromady		47	60	48

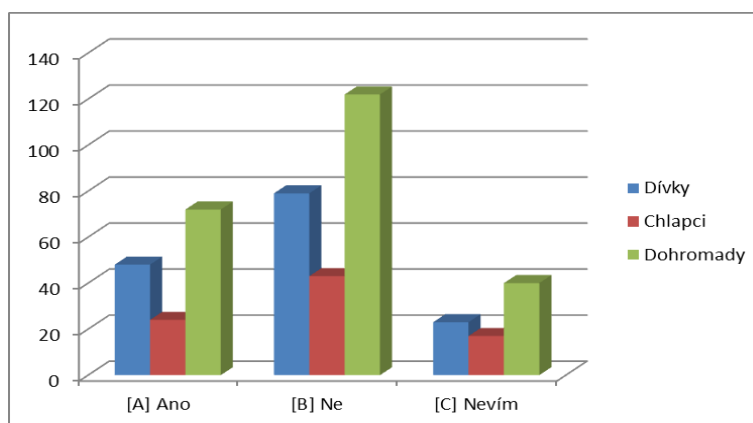

Obrázek 22 Co uděláš, když zjistíš, že kamarád je závislí na drogách (zdroj: vlastní zpracování)

10. Myslíš si, že když upozorníš rodiče nebo učitele na to, že kamarád bere tvrdé drogy, že budeš zrádce nebo udavač?

Tabulka 15 Budeš zrádce nebo udavač, když poviš o závislosti kamaráda učiteli nebo rodině (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Ne	[C] Nevím
Dívky	48	79	23
Chlapci	24	43	17
Dohromady	72	122	40

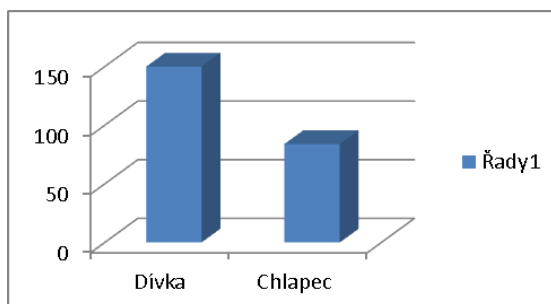

Obrázek 23 Budeš zrádce nebo udavač, když poviš o závislosti kamaráda učiteli nebo rodině [18]

11. Jakého jsi pohlaví?

Tabulka 16 Jakého jsi pohlaví (zdroj: vlastní zpracování)

	Dívka	Chlapec
Jakého jsi pohlaví?	150	84

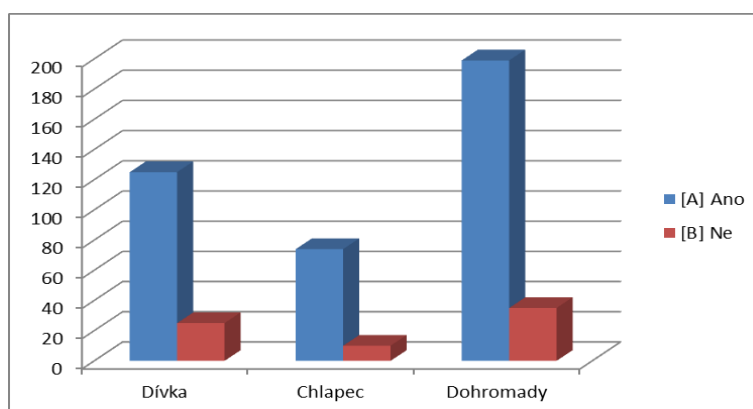

Obrázek 24 Jakého jsi pohlaví (zdroj: vlastní zpracování)

12. Vyzkoušel/a jsi už někdy tyto drogy?

Tabulka 17 Zkušenost s drogou (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Ne
Dívka	125	25
Chlapec	74	10
Dohromady	199	35

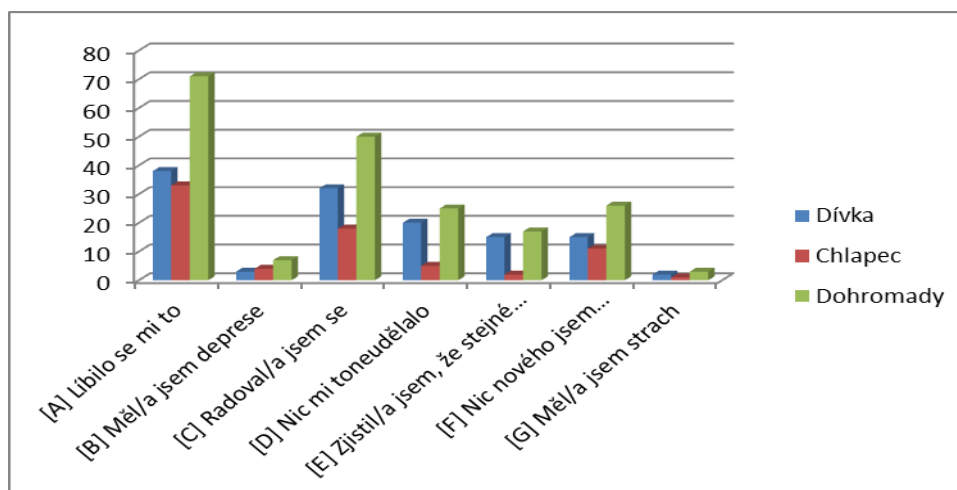

Obrázek 25 Zkušenost s drogou (zdroj: vlastní zpracování)

13. Pokud ano?

Tabulka 18 Pocity při vyzkoušení drogy (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Líbilo se mi to	[B] Měl/a jsem deprese	[C] Radoval/a jsem se	[D] Nic mi toneudělalo
Dívka	38	3	32	20
Chlapec	33	4	18	5
Dohromady	71	7	50	25
		[E] Zjistil/a jsem, že stejné stavy zažívám i bez drog	[F] Nic nového jsem nepoznal/a	[G] Měl/a jsem strach
Dívka		15	15	2
Chlapec		2	11	1
Dohromady		17	26	3

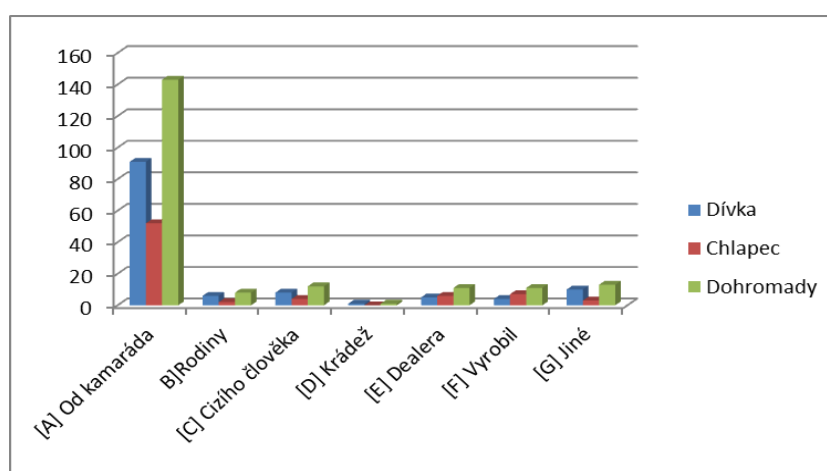

Obrázek 26 Pocity při vyzkoušení drogy (zdroj: vlastní zpracování)

14. Jak sis návykové látky opatřil/a?

Tabulka 19 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Od kamaráda	[B] Rodiny	[C] Cizího člověka	[D] Krádež
Dívka	91	6	8	1
Chlapec	52	2	4	0
Dohromady	143	8	12	1
		[E] Dealera	[F] Vyrobit	[G] Jiné
Dívka		5	4	10
Chlapec		6	7	3
Dohromady		11	11	13

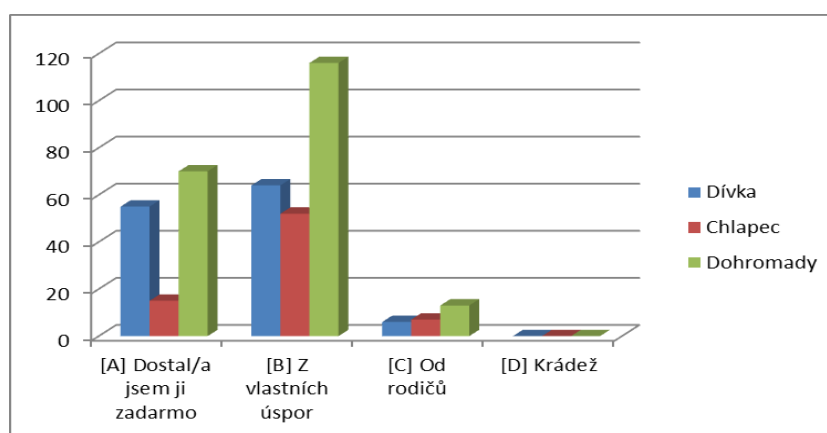

Obrázek 27 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)

15. Kde sis opatřil/a peníze na drogy?

Tabulka 20 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Dostal/a jsem ji zadarmo	[B] Z vlastních úspor	[C] Od rodičů	[D] Krádež
Dívka	55	64	6	0
Chlapec	15	52	7	0
Dohromady	70	116	13	0

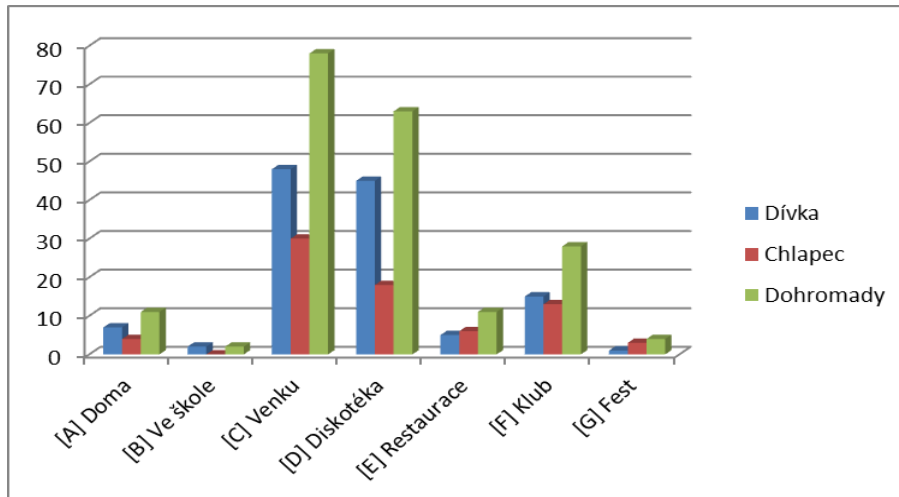

Obrázek 28 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)

16. Kde nejčastěji drogy užíváš?

Tabulka 21 Nejčastější místo užití drogy (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Doma	[B] Ve škole	[C] Venku	[D] Diskotéka
Dívka	7	2	48	45
Chlapec	4	0	30	18
Dohromady	11	2	78	63
		[E] Restaurace	[F] Klub	[G] Fest
Dívka		5	15	1
Chlapec		6	13	3
Dohromady		11	28	4

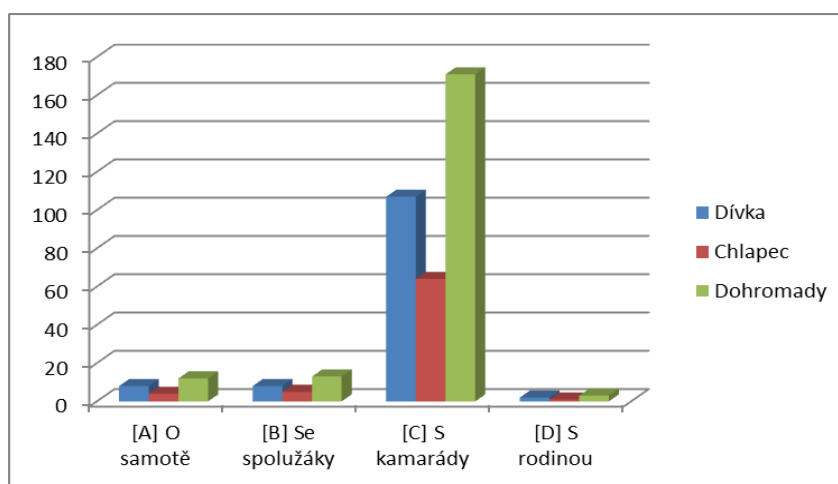

Obrázek 29 Nejčastější místo užití drogy (zdroj: vlastní zpracování)

17. Jak nejčastěji užíváš drogy?

Tabulka 22 Místo užívání drog (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] O samotě	[B] Se spolužáky	[C] S kamarády	[D] S rodinou
Dívka	8	8	107	2
Chlapec	4	5	64	1
Dohromady	12	13	171	3

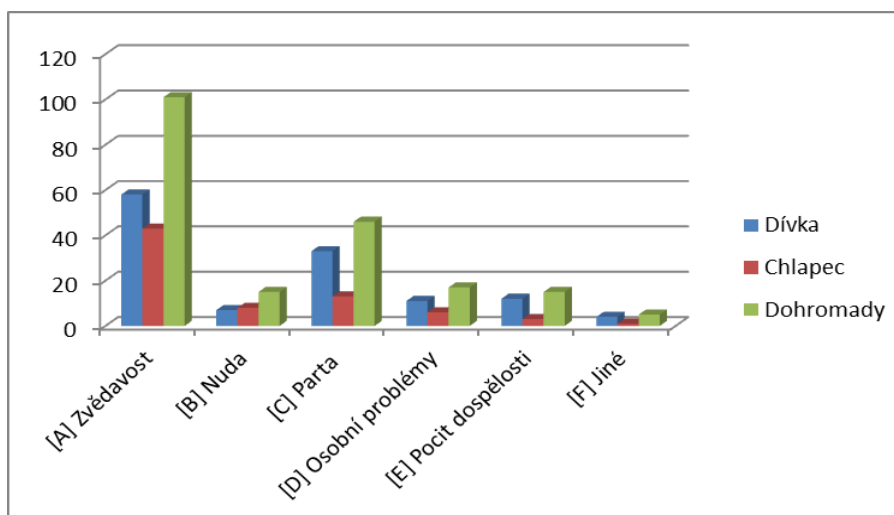

Obrázek 30 Místo užívání drog (zdroj: vlastní zpracování)

18. Dokážeš vysvětlit, co tě k užití vedlo?

Tabulka 23 Vysvětlení důvodu užívání drogy (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Zvědavost	[B] Nuda	[C] Parta
Dívka	58	7	33
Chlapec	43	8	13
Dohromady	101	15	46
	[D] Osobní problémy	[E] Pocit dospělosti	[F] Jiné
Dívka	11	12	4
Chlapec	6	3	1
Dohromady	17	15	5

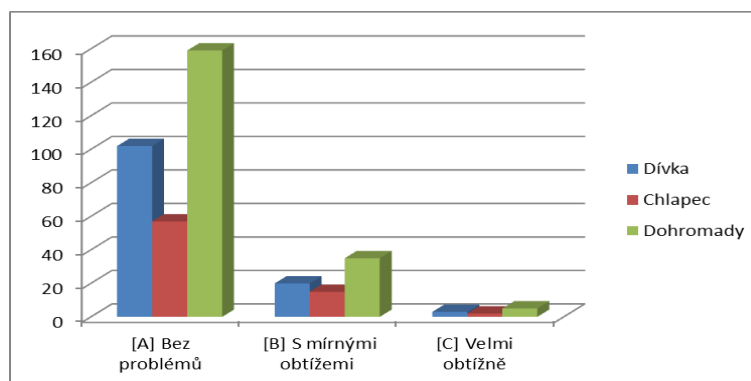

Obrázek 31 Vysvětlení důvodu užívání drogy (zdroj: vlastní zpracování)

19. Jak si opatřuješ drogy?

Tabulka 24 Obtížnost opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Bez problémů	[B] S mírnými obtížemi	[C] Velmi obtížně
Dívka	102	20	3
Chlapec	57	15	2
Dohromady	159	35	5

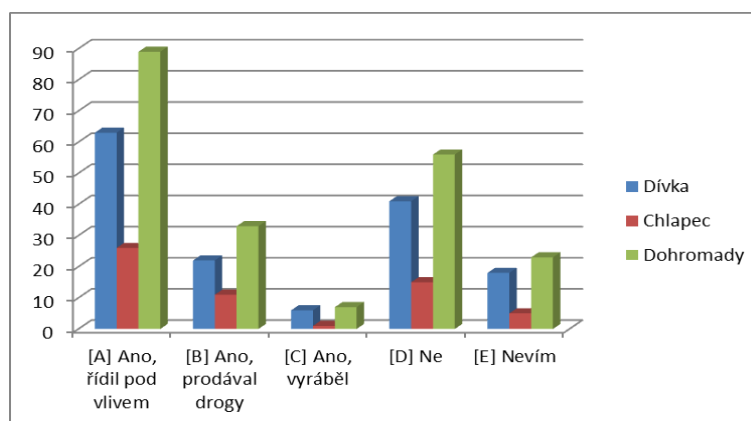

Obrázek 32 Obtížnost opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)

20. Znáš někoho, kdo měl problém s policií?

Tabulka 25 Informovanost o problémech kamarádů s policií (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano, řídil pod vlivem	[B] Ano, prodával drogy	[C] Ano, vyráběl	[D] Ne	[E] Nevím
Dívka	63	22	6	41	18
Chlapec	26	11	1	15	5
Dohromady	89	33	7	56	23

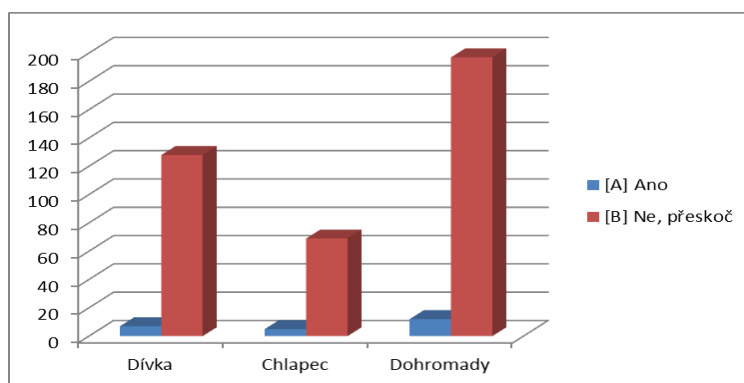
Obrázek 33 Informovanost o problémech kamarádů s policií (zdroj: vlastní zpracování)

21. Byl/a jsi někdy chycen/a policií po užití nějaké drogy?

Tabulka 26 Zkušenost s policií po užití drogy
(zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Ne, přeskoč
Dívka	7	128
Chlapec	5	69
Dohromady	12	197

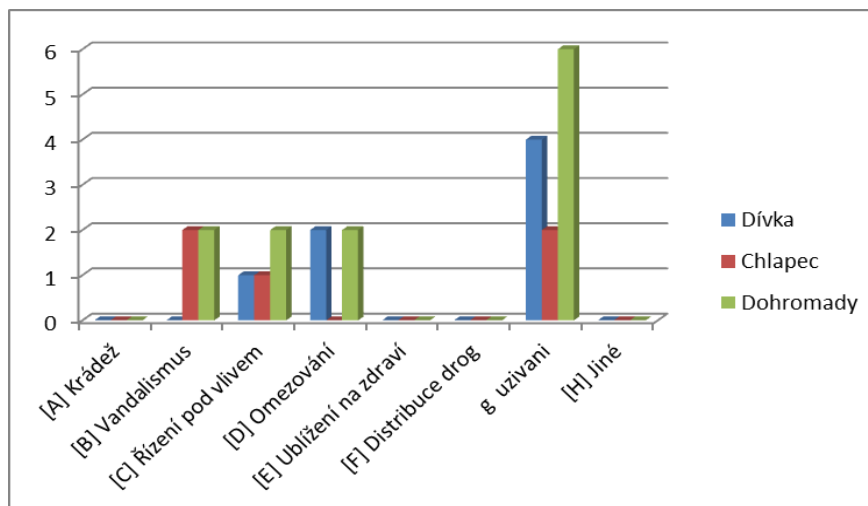

Obrázek 34 Zkušenost s policií po užití drogy (zdroj: vlastní zpracování)

22. Pokud ano, za co to bylo?

Tabulka 27 Přečin, kvůli kterému jsi byl zastaven policií (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Krádež	[B] Vandalismus	[C] Řízení pod vlivem	[D] Omezování
Dívka	0	0	1	2
Chlapec	0	2	1	0
Dohromady	0	2	2	2
	[E] Ublížení na zdraví	[F] Distribuce drog	g užívání	[H] Jiné
Dívka	0	0	4	0
Chlapec	0	0	2	0
Dohromady	0	0	6	0

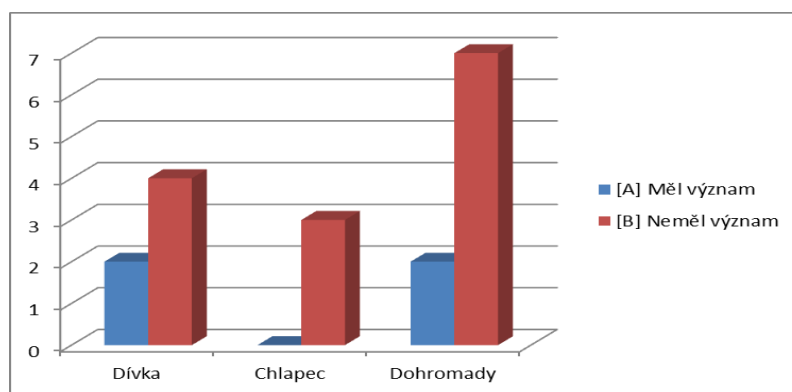

Obrázek 35 Přečin, kvůli kterému jsi byl zastaven policií (zdroj: vlastní zpracování)

23. Byl/a jsi potrestán/a?

Tabulka 28 Byl si potrestán (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano	[B] Ne
Dívka	5	2
Chlapec	3	2
Dohromady	8	4

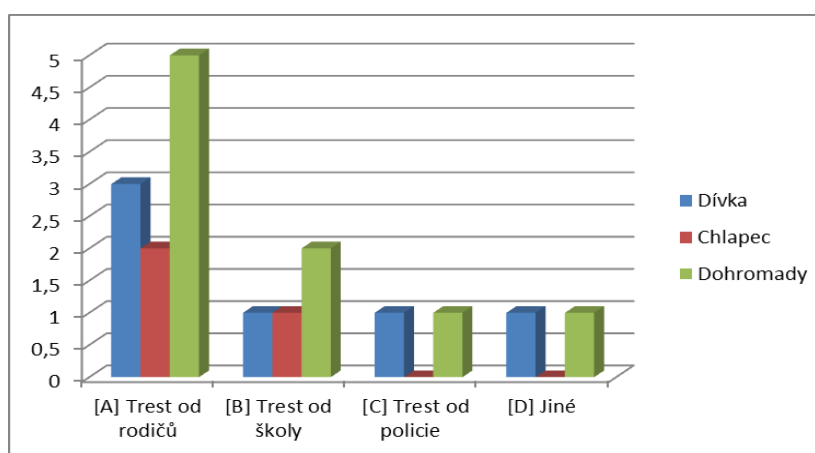

Obrázek 36 Byl si potrestán (zdroj: vlastní zpracování)

24. Pokud ano, kým si byl/a potrestán/a?

Tabulka 29 Kým si byl potrestán (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Trest od rodičů	[B] Trest od školy	[C] Trest od policie	[D] Jiné
Dívka	3	1	1	1
Chlapec	2	1	0	0
Dohromady	5	2	1	1

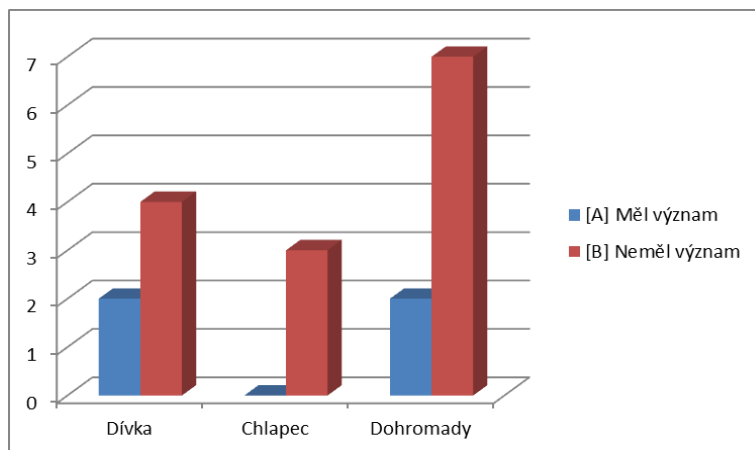

Obrázek 37 Kým si byl potrestán (zdroj: vlastní zpracování)

25. Myslí si, že trest?

Tabulka 30 Účinnost trestu (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Měl význam	[B] Neměl význam
Dívka	2	4
Chlapec	0	3
Dohromady	2	7

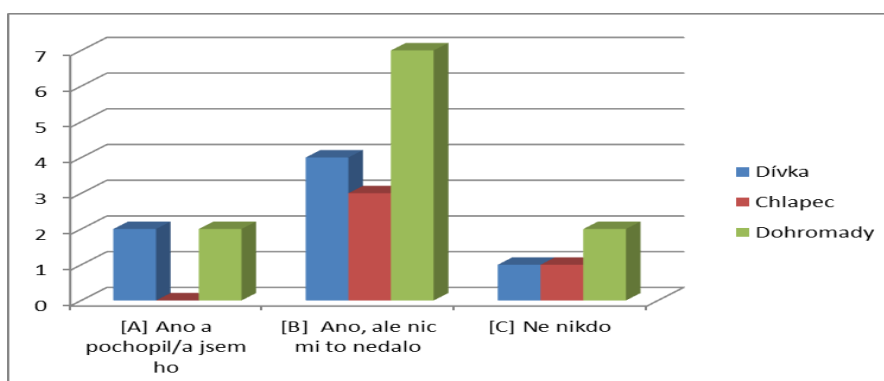

Obrázek 38 Účinnost trestu (zdroj: vlastní zpracování)

26. Poučil tě někdo o tom, jak se příště zachovat?

Tabulka 31 Poučení o příštím chování (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Ano a pochopil/a jsem ho	[B] Ano, ale nic mi to nedalo	[C] Ne nikdo
Dívka	2	4	1
Chlapec	0	3	1
Dohromady	2	7	2

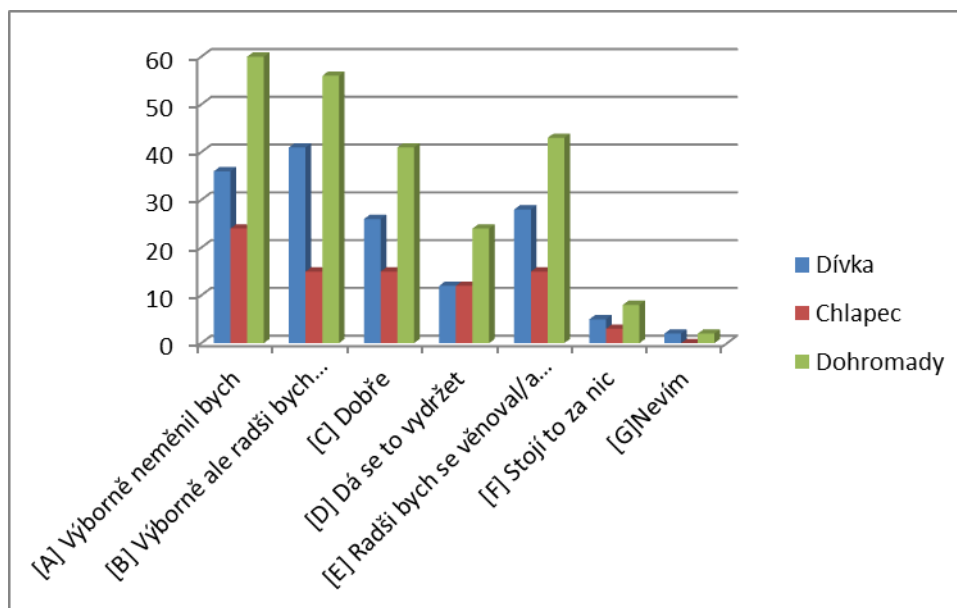

Obrázek 39 Poučení o příštím chování (zdroj: vlastní zpracování)

27. Jak se dneska máš?

Tabulka 32 Jak se dneska cítíš (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Výborně neměnil bych	[B] Výborně ale radši bych dělal/a něco jiného	[C] Dobře	[D] Dá se to vydržet
Dívka	36	41	26	12
Chlapec	24	15	15	12
Dohromady	60	56	41	24
		[E] Radši bych se věnoval/a něčemu jinému	[F] Stojí to za nic	[G] Nevím
Dívka		28	5	2
Chlapec		15	3	0
Dohromady		43	8	2

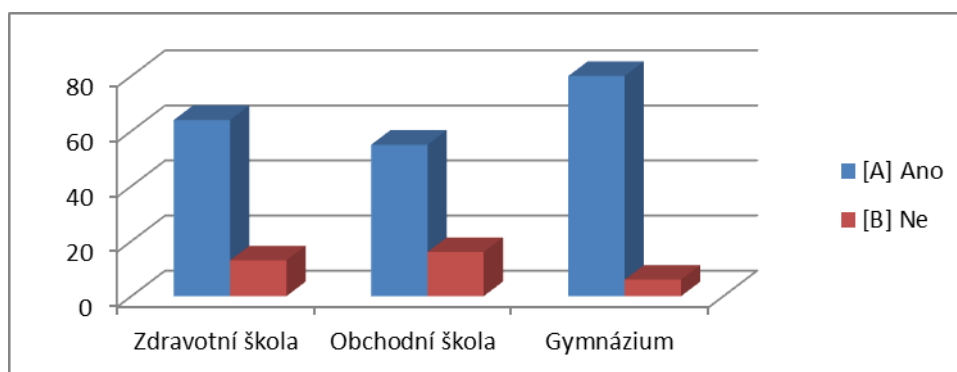

Obrázek 40 Jak se dneska cítíš (zdroj: vlastní zpracování)

Porovnání jednotlivých škol podle zkušenosti s užíváním

Tabulka 33 Porovnání škol podle zkušenosti s drogami (zdroj: vlastní zpracování)

	[A] Vyzkoušel	[B] Nevyzkoušel
Zdravotní škola	64	13
Obchodní škola	55	16
Gymnázium	80	6

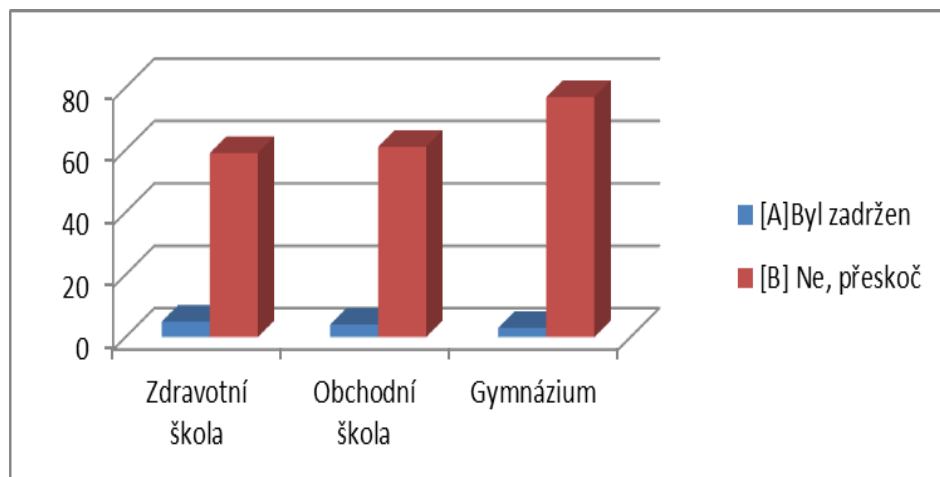

Obrázek 41 Porovnání škol podle zkušenosti s drogami (zdroj: vlastní zpracování)

Porovnání škol podle četnosti zadržení policií.

Tabulka 34 Porovnání škol dle četnosti zadržení zkušenosti s drogami

	[A]Byl zadržen	[B] Ne, přeskoč
Zdravotní škola	5	59
Obchodní škola	4	61
Gymnázium	3	77

Obrázek 42 Porovnání škol dle četnosti zadržení (zdroj: vlastní zpracování)

7 ZPRACOVÁNÍ PRŮZKUMU

Dotazník jsem konzultoval s preventistkou sociálně-patologických jevů Mgr. Kamilou Tkáčovou. Rozebírali jsme délku dotazníku a formulaci otázek, jelikož má zkušenosti se studenty a také s vyplňováním dotazníků. Dotazník musel mít krátké otázky a mohl být maximálně na dvě stránky. Kdyby byl delší, studenti by ho už nevyplňovali svědomitě a pouze by odškrtovali odpovědi, aby měli klid. Poté následoval výběr a kontaktování učitelů Středních škol, kde jsem docházel. Dotazník jsem dělal vždy osobně s každou třídou zvlášť. Chtěl jsem zapůsobit na dotazované, aby měli pocit, že odpovědi neuvidí učitel a také, aby viděli, že to někomu prospěje. Má přítomnost ve třídách byla velice prospěšná, protože se mě žáci často dotazovali, ať už z důvodu nepochopení otázky, ale také v souvislosti s vysvětlováním pojmů spojených s návykovými látkami. Nejčastější otázka byla směřována na MDMA, což je základní účinná složka extáze, která se v dnešní době nahrazuje pervitinem a do níž se pro zvětšení objemu přidávají silně škodlivé látky. Mohl jsem jim vysvětlit, že když budou na zábavě a někdo k nim přistoupí a nabídne jim extázi, že z 50% se nebude jednat o extázi, ale o náhražky či úplně jiné návykové látky jako jsou opiáty a halucinogeny. Často docházelo k jejich údivu a viděl jsem, že tato informace je dost důležitá. Myslím, že svou návštěvou jsem udělal alespoň malou osvětu 234 studentům na opavských školách, která alespoň z části může zabránit ve vyzkoušení návykové látky.

7.1 Zpracování a vyhodnocení výsledků

0. Jaká droga může za co nejvíce trestných činů?

U dívek 67% odpovědělo alkohol a u chlapců 76%. Na druhém místě se umístil pervitin, dívky 11% a chlapci 8%. Jde vidět, že už i mladí lidé vidí v alkoholu hrozbu, ví o tom že alkohol bývá viníkem dopravních nehod a také na vlastní oči vidí jak někteří lidé jsou po vypití několika skleniček agresivní a mají chuť se prát. Pervitin vnímají také jako hrozbu, ale s velkým odstupem.

1. Vědí rodiče, kteří kamarádi jsou s tebou, když jdeš na večírek.

Dívky, jakož to zranitelnější než chlapci, se více svěřují rodičům a odpovědělo 79%, že ano. U chlapců to je 60%. 25% hochů odpovědělo, že rodiče neví s kým chodí ven. U dívek bylo procento nižší - 15%. Pokud se rodiče nezajímají s kým chodí jejich děti ven může mít za následek to, že děti přilnou k partě, která praktikuje drogové experimenty. Mnohdy se tyto děti snaží zapadnout do party jen proto, aby měly pocit sounáležitosti. Někdy je vstupenkou do party právě vyzkoušení drogy.

2. Když jdeš ven, vědí rodiče, kam jdeš a kdy se vrátíš?

Hypotéza č. 1: Předpokládám, že rodiče neví, kam jdou a kdy se vrátí jejich děti z večírku.

Dívky: Ano: 76% Ne: 20% Nevím: 4% Hypotéza se nesplnila, jelikož rodiče ve většině případů ví o tom, kdy se vrátí a kam jdou jejich děti. Druhá možnost je, že děti říkají svým rodičům nepravdu, aby mohly opouštět do pozdních hodin domov a rodiče se o ně nebáli.

Chlapci: Ano: 69% Ne: 25% Nevím: 6% Hypotéza se nesplnila, jelikož rodiče ví o tom, kdy se vrátí a kam jdou jejich děti.

Dohromady: Ano: 73% Ne: 22% Nevím: 5% Hypotéza se nesplnila, jelikož rodiče ví o tom, kdy se vrátí a kam jdou jejich děti

3. Myslíš, že rodiče mají znalost o drogách?

Ano, poučují mě o nich, u dívek odpovědělo 45% a u chlapců 30%. Druhá nejčastější odpověď zněla ne, vědí pouze to, co jim řeknou v televizi, u dívek 28% a u chlapců 35%. Třetí nejčastější odpověď zněla ano, ale neví, jak se se mnou o nich mají bavit. Tyto výpovědi jasně značí o tom, že rodiče jako hlavní článek při prevenci neví jaké skýtají drogy nebezpečí (nebo ví něco, co není blízké realitě) a taky, že se neumějí bavit se svými dětmi. Na zlepšení této situace bych navrhl lepší informovanost žáků formou besed s anonymními písemnými dotazy. Dobrý způsob sdělení těchto informací rodičům vidím prostřednictvím třídních schůzek spojených s krátkými úzce zaměřenými přednáškami. Znalosti dané tematiky z úst odborníka a profesionála, který působí v praxi, jistě zaujmou a přinesou potřebné výsledky v komunikaci dětí a rodičů na dané téma.

4. Byl/a bys rád/a, kdyby se tvoji rodiče zdokonalili ve znalosti nebezpečí drog?

U této otázky budu odpovídat na **Hypotézu č. 2: Předpokládám, že by studenti byli rádi, kdyby se jejich rodiče zdokonalili ve znalosti nebezpečí drog.**

Dívky: Ano odpověděli 26%, ne 28% a nevím 46%. Z výsledků je jasné, že dívky neví zda by chtěli, aby rodiče věděli více o nebezpečí drog. Můžeme polemizovat zda je to kvůli tomu, že by přišli na občasně experimenty, co zkouší dívky a poté by jim je zatrhli. Ale podobná hranice mezi ano a ne svědčí o tom, že by byli zčásti rády, aby se rodiče vzdělali. Tím se moje hypotéza č.2 nepotvrdila.

Chlapci: Ano 38%, ne 27% a nevím 35%. Z výsledků vyplývá, že chlapci by byli rádi, kdyby se rodiče vzdělali. U chlapců se moje hypotéza č.2 potvrdila.

Dohromady: Ano 31%, ne 27% a nevím 42%. Na prvním místě skončilo nevím a poté ano. Hypotéza č.2 se mi nepotvrdila. Ale z části si myslím, že většina odpovídajících nevím měla strach z následných přednášek a neustálého upozorňování z řad rodičů.

5. Jaká je obecně komunikace mezi tebou a rodiči?

Dívky odpověděli Dobrá, povídáme si o všem 56%, chlapci jenom 34%. Chlapci měli větší procento v odpovědi Dobrá, naslouchají mi a to 50% a dívky 30%. Z toho lze usuzovat, že dívky mají více otevřenější vztahy s rodiči než chlapci.

6. Kdyby ses svěřil/a rodičům se svým problémem s drogami?

Vše by se vyřešilo odpovědělo 24% dívek a 26% chlapců. Báł bych se zklamání 23% dívek a 19% chlapců. Trestů by se bálo 18% chlapců a ulevilo by se 17% dívek. Toto malé procento 24%, pokud by vše řekli rodičům, že by se vyřešilo, je alarmující. Začínající problémy dětí, ať už na drogách nebo jakékoliv, by měli být rodiči přijímány s naprostou otevřeností a dítě by nemělo mít strach, že bude potrestáno za to, že řekne pravdu, i když nebude pěkná, ale dítě si uleví a jeho problém se může začít řešit.

7. Kdo ti dal nejvíce informací o drogách?

U této otázky budeme odpovídat na **Hypotézu č. 3: Předpokládám, že studenti dostali nejvíce informací o drogách z médií.**

Dívky: Media 30%, škola 45%, kamarádi 24%, rodiče 1%. Z výsledků je jasné, že hypotéza není správná, nejvíce informací dívky dostali ve škole. Tento výsledek je dobrý, jelikož škola by měla v prevenci hrát prioritu, ale zároveň tragické a alarmující je to, že pouhé 1% informací dostali od rodičů!

Chlapci: Media 27%, škola 26%, kamarádi 45%, rodiče 1%. Ani u chlapců se nepotvrdila moje hypotéza, nejvíce informací získali od kamarádů. Toto skrývá trochu nebezpečí, že kamarádi často zkreslují nebezpečnost a snaží se, aby chlapec okusil drogu a přidal se k nim. Alarmující zpráva je, že zase pouze 1% dostalo nejvíce informací od rodiny.

Dohromady: Media: 31%, škola: 37%, kamarádi: 31%, rodina: 1%. Ani při hromadném sčítání se nepotvrdila hypotéza, na prvním místě se umístila škola a druhé místo si odnesla media a kamarádi.

8. Znáš kamarády ve svém okolí, kteří užívají drogy?

75% dívek a 80% zná kamarády, kteří užívají drogy. Tím pádem, pokud si bude chtít opatřit nějakou drogu, tak ví za kým jít. Prevence slouží k tomu, aby děti znaly rizika užívání. To, že společnost s pomocí represí bude honit uživatele, už ničemu nepomůže.

9. Kdyby si zjistil/a, že tvůj kamarád je závislý na drogách, přestal/a by ses s ním kamarádit?

Hypotéza č. 4: Předpokládám, že studenti neví co by udělali, když by zjistili, že jejich kamarád je závislý na drogách.

Dívka: Řekla bych to rodičům 19%. Nevím co bych udělala 27%. Jiné 21%. Výsledky mi potvrdily, že hypotéza byla správná. Toto zjištění je taky alarmující. Skutečnost, že když se dítě rozhodně pomoci svému kamarádovi a neví jak, je špatná. V prevenci by se měly uvádět také možnosti pomoci kamarádům, ať už veřejně nebo anonymně, pokud se bojí reakce rodičů.

Chlapec: Řekl bych to rodičům 21%. Nevím co bych udělal 24%. Jiné 20%. Zde moje hypotéza byla taky pravdivá.

Dohromady: Řekl/a bych to rodičům 20%. Nevím co bych udělal 25%. Jiné 20%. Součet potvrdil do třetice správnost mé hypotézy a ukázal na alarmující stav, že děti neví, jak pomoci svým kamarádům. V jiné odpovědi se nejvíce vyskytovalo: zkusil bych mu pomoci, pomohl bych mu s abstrákem, snažil bych se mu to vymluvit, řekl bych mu o nebezpečí užívání drog a další.

10. Myslíš si, že když upozorníš rodiče nebo učitele na to, že kamarád bere tvrdé drogy, že budeš zrádce nebo udavač.

Ne odpovědělo 52% dívek a 51% chlapců. Ano 32% dívek a 28% chlapců. To, že se skoro 30% dětí bojí upozornit rodiče či učitele svědčí o špatné důvěře a strachu z trestu dítěte, že ztratí kamaráda nebo že samo bude perzekuováno.

11. Jakého jsi pohlaví.

Dívek 64% chlapců 36%.

12. Vyzkoušel/a jsi už někdy tyto drogy?

V této části dotazníku popíší pouze jen odpovědi ano a ne. Nebudu zde popisovat jaké drogy zkusili, neboť se mi veřejně přiznali, že na tuto otázku velká část dotazovaných odpovídala nepravdivě. Proto zde byl zahrnut alkohol a cigarety, který ve věku 18 let je dostupný veřejně bez problému. V 75% už zkusili alkohol, tabák, a marihuanu, 1% dotazovaných zkusilo extázi, halucinogenní houby a LSD.

V další otázce sem se ptal, jaké měli pocity a snažil jsem se vysvětlit, aby hlavně popisovali účinky drog jiných než alkohol a cigarety.

Dívkám se to líbilo v 26% a radovaly se 21%: Nic nového nepoznalo 10% dívek. Těchto 10% je dobrý výsledek, jelikož nebudou mít tendenci zkoušet znovu a hlavně mohou ostatním říkat svůj vjem. U chlapců se procento, že se jim to líbilo zvedlo na 40%, radovali se v 13% a nic nového nepoznali v 13%.

Otázka, jak si návykové látky sehnali, byla stejná, a to z 60% od kamaráda, obtížnost sehnání byl také skoro stejná 68% bez problému. Nejčastěji užívají drogu s kamarády a to 73%. Místo užívání je venku 33% a 26% ji užívá na zábavě či diskotéce. To souvisí s tím, že na zábavách je snadné sehnat drogu a venku je zase nikdo neruší, mohou si užívat anonymity.

Nejčastěji k užití vedla zvědavost. U dívek to bylo 38% a chlapců 51%. Užití jako způsob pro řešení obtížné životní situace a osobního problému uvedlo 7% dotázaných.

Další otázka se týkala, zda znají ve svém okolí někoho, kdo měl problém s policií. Nejčastěji odpověděli, že ano. Řídil pod vlivem odpovědělo 42% dívek a 31% chlapců. U odpovědi Ano, prodával drogy, odpovědělo stejně společně 14% a že vyráběl nebo pěstoval drogy uvedlo 27% dívek a 18% chlapců. Tento výsledek mi potvrdil jeden z nejčastějších problémů současné společnosti a to, že už i mladí lidé sedají za volant buď opilí nebo užili nějakou drogu. Dopravní nehody tvoří velkou část drogové kriminality.

Na otázku zda si byl osobně chycen policií odpovědělo ano pouze 5% dotázaných z 50% (6 odpovídajících). Z vandalismu při užívání drogy se přiznali pouze 2 chlapci, z omezování osobní svobody 2 dívky. Poslední 2 odpovědi si mezi sebe rozdělili po jednom a to za jízdu pod vlivem. 66% bylo potrestáno, ale 77% odpovědělo, že trest neměl význam. Další otázka směřovala k tomu, zda je někdo poučil, jak se příště mají zachovat. 63% z nich odpovědělo, že ano, ale nic jim to nedalo a udělali by to příště znovu. Z toho vyplývá, že pokud se uživatelé pokárají, tak to má minimální vliv na jejich budoucí chování a prostředky, které na to byly vynaloženy by se více hodily na prevenci.

7.2 Prevence

Chtěl bych zde popsat jednoduché úkony a prvky, kterými by šlo docílit prevence v každodenním životě.

7.2.1 Vlivy snižující rizika vzniku závislosti

Dospívání dítěte

Dospívání by mělo být v harmonické rodině, která si zakládá na dobrých hodnotách. Dítě by mělo být vzděláváno pro běžný život i duševně. Mělo by mít zdravé sebevědomí a nemít strach ze selhání či trestu doma nebo ve škole. Musí mít schopnost vytvářet citové vazby, správně zvládat obtížné situace, přijímat hodnoty, které jsou v rozporu s braním drog. Mělo by se naučit řešit životní problémy a ovládat své duševní stavy jako naštvanost, úzkost, smutek a pod.

V rodině

Důležitá je přiměřená péče a dohled, pevné citové vazby, omezení ani přísná ani volná. Rodiče mají respekt vůči dítěti a jeho rozhodování. Dítě může uspokojovat svoje potřeby, vztahy mimo rodinu. Rodiče vyplňují čas dítěti plněním jeho zálib a koníčků, jsou sami vyspělí, neovládá je jejich vlastní ego, neužívají návykové látky

Ve škole

Škola se stará o prevenci a stálé vzdělávání dítěte. Důležitá je spolupráce s rodiči. Škola má kontakty s organizacemi zabývajícími se prevencí, škola prosazuje přiměřená pravidla týkající se návykových látek. V okolí školy by měl být alkohol a tabák málo dostupný. Učitelé se snaží pomáhat a hlavně dávat rady a pečovat o studenty, ale nejen z hlediska prospěch, ale i ze stránky duševní. Pro žáky, kteří mají problémy se snaží školy najít

alternativní pomoc a pozitivní cesty. Učitelé a škola vede žáky k tomu, aby pomáhali druhým, k pozitivním hodnotám, které najdou ve svém nitru. Prevence je dlouhodobá a intenzivní, zapojená do nějakého z peer programů. Škola se může zabývat i mimoškolní činností a pořádat pro žáky různé aktivity.

V zaměstnání

Přiměřený stres s možností se zotavit po práci, vlastní organizace a plánování. Práce musí mít pocit smysluplnosti. Zaměstnavatel se stará o zaměstnance. Zaměstnanec nemá více odpovědnosti než by jeho pozice měla mít. Nedostupnost alkoholu a drog na pracovišti, zaměstnavatel či spolupracovníci nezneužívají návykové látky. Musí být vytvořena hranice mezi prací a soukromím, možnost dlouhodobého zástupu.

Vrstevníci

Vlastní vrstevní respektují dobré chování a hodnoty u dospělých. Pěstují koníčky nebo si vyplňují volný čas plnohodnotným programem. Zájmy vrstevníků není možné skloubit s užíváním drog, vrstevníci respektují kamarády ve skupině a respektují jejich zdravý životní styl.

Společnost

Dostupnost legálních drog je obtížná či přísně regulovaná, cena těchto látek je vysoká. Společnost nabízí různé možnosti uplatnění, vytváří a respektuje dobré životní a duchovní hodnoty, vytváří možnosti jak trávit volný čas. Společenská norma omezuje poptávku po drogách, společnost zajišťuje spravedlivé sociální podmínky. Rasová a duchovní tolerance, společnost se zajímá o prevenci a snaží se být nápomocná druhým [47]

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce v teoretické části bylo popsat jednotlivé návykové látky, určit postavení drogově závislých ve společnosti spolu s riziky, porovnat vývoj kriminality a zjistit současný stav nejčastější trestné činnosti konané v souvislosti s návykovými látkami. Alarmujícími byla tato zjištění:

Cca 16% trestných činů bylo spácháno pod vlivem návykových látek, z toho cca 90 % pod vlivem alkoholu. Bylo zjištěno 7790 trestných činů ohrožování pod vlivem návykových látek (§ 274) nebo opilství (§ 360) pod vlivem alkoholu u ostatních NL 1528 TČ. Trestný čin - nedovolená výroba, prodej a pašování drog (§ 283). Nejčastěji se jednalo o pervitin z 57% a konopné látky s 32,3% .V další části jsem se zaměřil na možnou prevenci, aby se kriminalita a problémy se závislostí nevyskytovaly.

V praktické části jsem provedl průzkum na třech Středních školách v Opavě, kde jsem zjistil, že dnešní mladá generace je v úzkém spojení s alkoholem, cigaretami a lehkými drogami jako je marihuana. Celkově jsem oslovil devět tříd a osobně jsem prováděl průzkum formou dotazníku s 234 studenty. Po vyhodnocení dotazníků jsem zjistil, že téměř každý student se setkal a návykovou látkou a věděl, jak si ji obstarat. Nejčastější podnět pro vyzkoušení drogy byla zvědavost. Experimenty s tvrdými drogami jsem nezaznamenal. Velkou hrozbu vidím v tom, že pouhé 1% studentů dostalo informace o nebezpečí užívání drog od svých rodičů. Naopak nejvíce informací dostali žáci ve škole, což je dle mého úsudku dobrý výsledek. Hned za školou následovali kamarádi a media. Znepokojivé zjištění bylo, že většina studentů by nevěděla, jak má pomoci svému kamarádovi, který je závislý na drogách. V této sféře by se měla více prohloubit prevence a informovanost o existujících institucích, které pomáhají drogově závislým. Doufám, že moje přítomnost ve třídách, s vyprávěním o nebezpečnosti drog, odradila některé jedince, aby to vyzkoušeli. Doufám také, že moje práce pomůže lidem pochopit pocity drogových uživatelů a začnou se podílet na prevenci, ať už u sebe doma nebo ve svém okolí, protože pokud chceme někoho změnit, musíme začít u sebe. Lidé, kteří se v dané problematice neorientují, jí mohou po přečtení mé práce porozumět a věnovat se šíření prevence ve svém okolí, jelikož problém jedince se rychle může přenést na problém celospolečenský.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

The goal of the baccalaureate thesis in the theoretical part is to examine the addictive substances, as well as the position of drug-addicted citizens in the society. The goal was to define risks, compare criminality of this social group, and define the most common criminal acts connected to usage of drugs. The alarming findings are following: Approximately 16% of crimes were committed under the influence of drugs, of which about 90% under the influence of alcohol. It has been determined that 7790 criminal offenses consisting in endangering under the influence of addictive substance (§ 274) or inebriation (§ 360) under the influence of alcohol and another addictive substances 1528 criminal offenses. Criminal offense - illegal manufacturing, sale and smuggling (§ 283). The most frequent was pervitin (57%) and cannabis substances (32,2%). In the following part of my thesis I focused on the possible prevention of criminality and problems related to addictions on drugs. The practical part includes a survey conducted on the premises of secondary schools in Opava. The survey reveals that young generation is in close connection with alcohol, cigarets and soft drugs such as marijuana. In total, I have addressed 9 classes (234 students) and personally carried out the survey in the form of questionnaires. After the assessment of the questionnaires I found out that nearly every student had come across an addictive substance and knew how to get it. The most frequent impulse for experimentation with drugs was curiosity. I have no further experience with experiments with hard drugs. In my opinion one of the most imminent threat is the fact that only 1% of students obtained any information about the gravity of using drugs from their parents. On the other hand the majority of the information about drugs students the gained at school, which is in my opinion a positive result. Right after the schools were friends and media. There was a disturbing discovering consisting of absolute unawareness of how one student should or be able to help his friend with his addiction. In this area the prevention and and education should be more profound and instruct about institutions which are specialised in helping the drug addicts I hope my presence in the classroom, where the stories about danger of drugs were told, discouraged some individuals to try it. I also hope that my thesis will help people to understand the feelings of drug users and people will begin to participate in the drug prevention - whether at home or in their neighborhood, because if we want someone to change, we have to start with ourselves. People with a lack of information about drug addiction can get after reading this thesis very good understanding, so they can get involved in prevention of using drugs in

their community, since the prevention is key due to the fact that this type of problem can be easily spread from an individual to the entire society.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Alkohol. *Prevcentrum* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.prevcentrum.cz/Alkohol>
- [2] Alkohol- podrobně. *Drogy-info* [online]. 2003, 16.1.2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: www.drogy-info.cz/index.php/info/legalni_drogy/alkohol/alkohol_podrobne
- [3] Alkohol- nejnebezpečnější droga. *Martinkos* [online]. 2010 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.martinkos.estranky.cz/clanky/potables/legalni-alkohol---nejnebezpecnejsi-droga_.html
- [4] Tabák a nikotin. *Stop-kouření* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.stop-koureni.cz/tabak-a-nikotin>
- [5] Závislost na nikotinu. *Kuřákovaplice* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.kurakovaplice.cz/koureni_cigaret/zdravi/nikotin-a-informace-o-nem/84-zavislost-na-nikotinu-jak-vznika-a-jak-je-silna.html
- [6] Tabák- podrobně. *Drogy-info* [online]. 2003 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/legalni_drogy/tabak/tabak_podrobne
- [7] Minimalizace rizik spojených s užíváním tabáku. *Konoptikum* [online]. 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://konoptikum.cz/articles/2008/12/Minimalizace_rizik.php
- [8] Léky- podrobně. *Drogy-info* [online]. 2003, 16.01.2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/legalni_drogy/leky/leky_podrobne
- [9] Těkavé látky. *Prev-centrum* [online]. 2010 [cit. 2013-05-27]. Dostupné z: <http://www.prevcentrum.cz/Tekave-latky>
- [10] Zákaz volného prodeje toluenu. *Cech malířů a lakýrníků ČR* [online]. 2007 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.cechmal.cz/index.php?cmd=item&id=32&menuID=1>
- [11] Stimulancia podrobně. *Drogy-info* [online]. 2003, 16.01.2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/stimulancia/stimulancia_podrobne
- [12] Kokainové drogy. *Drogy-info* [online]. 2003, 04.10.2005 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/stimulancia/kokainove_drogy
- [13] Kokain. In: *Kokain* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/kokain-pdf.aspx
- [14] Kokain. *Prev-centrum* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.prevcentrum.cz/Kokain>

- [15] Kokain. In: *Kokain* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/kokain-pdf.aspx
- [16] Amfetaminy. *Extc: prevence zneužívání syntetických drog* [online]. 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.extc.cz/amfetaminy.html>
- [17] Pervitin. *Drogy-info* [online]. 2003, 04.10.2005 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/stimulancia/pervitin_metamfetamin
- [18] Pervitin. *Prev-centrum* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.prevcentrum.cz/Pervitin>
- [19] Co všechno lze (zne)užívat. *Konoptikum* [online]. 2010 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://konoptikum.cz/articles/2010/01/Co_vsechno_lze_zneuzivat.php
- [20] Opiáty: podrobně. *Drogy-info* [online]. 2003, 04.10.2005 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/opiaty_podrobne
- [21] Heroin. *Prev-centrum* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.prevcentrum.cz/Heroin>
- [22] Opiáty a substituční léčba. *Drogy-info* [online]. 2003 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/opiaty_a_substitucni_lecba
- [23] Info o konopí. *Hempo* [online]. 2002 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.hempo.wz.cz/hlavni.php?str=3&vot=#90>
- [24] policie konopi
- [25] Konopné drogy. *Drogy-info* [online]. 2003 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/konopne_drogy/konopne_drogy_podrobne
- [26] dopsat lsd
- [27] Anabolické steroidy. *Extc* [online]. 2010 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.extc.cz/anabolicke-sterodiy.html>
- [28] 2C-T-7. *Extc* [online]. 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.extc.cz/2c-t-7.html>
- [29] PCP. *Extc* [online]. 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.extc.cz/pcp.html>
- [30] *Extc: prevence zneužívání syntetických drog* [online]. 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.extc.cz/>
- [31] Nové syntetické drogy. *Prev-centrum* [online]. 2010 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.prevcentrum.cz/Nove-Synteticke-Drogy>

- [32] Nemoci spojené s užíváním drog. *Kontaktní centrum Litoměřice* [online]. 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.kclitomerice.cz/nemoci>
- [33] KUČHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2005, xxiv, 544 s. ISBN 8071798134.
- [34] Zákony a alkohol. *Alkoholik* [online]. 2010 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.alkoholik.cz/zavislost/zakony_a_alkohol/zakony_a_alkohol_paragrafy_predpisy_narizeni_a_zakazy_spjate_s_pitim_alkoholickych_napoju.html
- [35] Česká republika. Trestní zákoník. In: *40/2009*. 2009. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [36] Česká republika. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *361/2000*. 2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>
- [37] Česká republika. Zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. In: *37/1989*. 1989. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/drogy-a-zakon.aspx>
- [38] Drogy a zákon. *Biotox* [online]. 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3zak1.html>
- [39] Historie drog. In: *Drogy* [online]. 2010 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/historie-drog-pdf.aspx
- [40] *Drogová kriminalita* [online]. zlín, 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://dspace.k.utb.cz/handle/10563/15976?show=full>. Bakalářská. Utb zlín.
- [41] Proběhlo opatření na dovoz léků s pseudoefedrinem. *Policie* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/probehlo-opatreni-na-dovoz-leku-s-pseudoefedrinem.aspx>
- [42] Byznys s drogami. *Týden* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/uvarit-pervitin-je-hracka-stat-chce-jit-vyrobcum-po-krku_264744.html
- [43] Drogová trestná činnost v ČR. In: *Drogová trestná činnost v ČR* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: www.ja-sr.sk/files/Drogova_trestna_cinnost_v_CR.pdf
- [44] *Český kontext evropské výroční zprávy o drogách v roce 2012* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2012/annual-report>
- [45] *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2011* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. ISBN 978-80-7440-067-4. Dostupné z:

info.cz/index.php/publikace/vyrocnizpravy/vyrocnizprava_o_stavu_ve_vecech_drog_v_ceske_republice_v_roce_2011

[46] (ČÍRTKOVÁ, Ludmila: Policejní psychologie. 3. vyd. Praha: Portál, 2000. 266 s. ISBN 80-7178-475-3.)

[47] NEŠPOR, Karel a Ladislav CSÉMY. *Alkohol, drogy a vaše děti: jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat*. Vyd. 1. Praha: Sportpropag, 1992, 144 s.

[48] Pojmy a definice. *Biotox* [online]. 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3opoj.html>

[49] Definice jedu. *Biotox* [online]. 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/toxikon/toxikologie/defjedu.php>

Obrázky

[1] Aktuality.sk: Zakažme český alkohol!. *Aktuality.sk* [online]. 18.09.2012. Praha, 2012, 18.09.2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.aktuality.sk/clanok/214210/online-vrazdiaci-metanol-c-cechach-18-september-2012/>

[2] Fact vs. (pulp) fiction. *Ohmymassilia* [online]. 2010 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://ohmymassilia.wordpress.com/2010/12/30/fact-vs-pulp-fiction-common-drugs-and-their-caricatures/>

[3] Novinky. *Www.novinky.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/277614-rezany-tabak-k-baleni-cigaret-prudce-zdrazi.html>

[4] Léky- podrobně. *Drogy-info* [online]. 2003, 16.01.2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/legalni_drogy/leky/leky_podrobne

[5] Lékárnice prodávaly léky k výrobě pervitinu. *Brněnský deník* [online]. 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/lekarnice-prodavaly-leky-k-vyrobe-pervitinu.html>

[6] Drogy. *Gamepark* [online]. 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.gamepark.cz/drogy_228030.htm

[7] Kokain. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kokain>

- [8] Rastamama: pervitin. *Rastamama* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://rastamama.sk/o-drogach/pervitin/>
- [9] Stock photo. *123rf* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.123rf.com/photo_16101803_drug-syringe-and-cooked-heroin-on-spoon.html
- [10] Heroin. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Heroin>
- [11] How to grow Coca an Opium Poppies. *Manoneileen* [online]. 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.manoneileen.com/2011/08/22/how-to-grow-coca-and-opium-poppies-global-drug-trafficking-pt-2/>
- [12] Cannabinoidní drogy. *Rektorát masarykovy univerzity* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.rect.muni.cz/drogy/POKUS/casti/thc.htm>
- [13] Volny. *Přehled drog a jejich účinků* [online]. 1994 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.volny.cz/kackotr/rodice/prehled.htm>
- [14] Vedlejší účinky užívání anabolických steroidů. *Aktin* [online]. 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.aktin.cz/clanek/1247-vedlejsi-ucinky-uzivani-anabolicky-steroidu-ii-cast>
- [15] *Český kontext evropské výroční zprávy o drogách v roce 2012* [online]. 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2012/annual-report>
- [16] *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2011* [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. ISBN 978-80-7440-067-4. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/vyrocnizpravy/vyrocnizprava_o_stavu_ve_vecech_drog_v_ceske_republice_v_roce_2011
- [17] Statistické přehledy za rok 2012. *Policie České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

THC tetrahydrocannabinol

TZ trestní zákoník

NSL nová syntetická látka

EMCDDA Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogové závislosti

ČR Česká republika

EU Evropská unie

LSD lysergamid (diethylamid kyseliny lysergové)

MDMA metylendioxyamfetamin (extáze)

OSN Organizace spojených národů

HIV virus lidské imunitní nedostatečnosti

TČ trestný čin (činnost)

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Alkoholy [1]	14
Obrázek 2 - Škody způsobené drogami dle jednotlivých látek [2]	14
Obrázek 3 – Tabák [3].....	16
Obrázek 4 – Léky [5].....	17
Obrázek 5 - Těkavé látky [6]	19
Obrázek 6 – Kokain [7]	21
Obrázek 7 Pervitin [8]	23
Obrázek 8 – Heroin [9] , lékařský heroin [10], naříznutá makovice [11]	25
Obrázek 9 - Přípravky z konopí [12].....	27
Obrázek 10 - Halucinogeny [13]	28
Obrázek 11 - Anabolické steroidy [14].....	29
Obrázek 13 – Vývoj trestných činů v letech 2002-2011 [16]	46
Obrázek 15 - Drogy a kriminální činnost (zdroj: vlastní zpracování)	51
Obrázek 16 - Znalost rodičů s kým se stýká jejich dítě (zdroj: vlastní zpracování).....	51
Obrázek 17 - Znalost rodičů o době návratu.....	52
Obrázek 18 - Znalosti rodičů o drogách (zdroj: vlastní zpracování)	53
Obrázek 19 Mají se rodiče vzdělávat v oblasti drog.....	53
Obrázek 20 Kvalita komunikace s rodiči (zdroj: vlastní zpracování)	54
Obrázek 21 Svěření se rodičům (zdroj: vlastní zpracování).....	55
Obrázek 22 Nejvíce informací o drogách (zdroj: vlastní zpracování).....	55
Obrázek 23 Počet kamarádů, kteří užívají drogy (zdroj: vlastní zpracování)	56
Obrázek 24 Co uděláš, když zjistíš, že kamarád je závislí na drogách (zdroj: vlastní zpracování).....	57
Obrázek 25 Budeš zrádce nebo udavač, když povíš o.....	58
Obrázek 26 Jakého jsi pohlaví (zdroj: vlastní zpracování)	58
Obrázek 27 Zkušenost s drogou (zdroj: vlastní zpracování).....	59
Obrázek 28 Pocity při vyzkoušení drogy (zdroj: vlastní zpracování)	60
Obrázek 29 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)	60
Obrázek 30 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)	61
Obrázek 31 Nejčastější místo užití drogy (zdroj: vlastní zpracování).....	62
Obrázek 32 Místo užívání drog (zdroj: vlastní zpracování)	62

Obrázek 33 Vysvětlení důvodu užívání drogy (zdroj: vlastní zpracování).....	63
Obrázek 34 Obtížnost opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování).....	64
Obrázek 35 Informovanost o problémech kamarádů.....	64
Obrázek 36 Zkušenost s policií po užití drogy (zdroj: vlastní zpracování)	65
Obrázek 37 Přečin, kvůli kterému jsi byl zastaven policií (zdroj: vlastní zpracování)	66
Obrázek 38 Byl si potrestán (zdroj: vlastní zpracování)	66
Obrázek 39 Kým si byl potrestán (zdroj: vlastní zpracování)	67
Obrázek 40 Účinnost trestu (zdroj: vlastní zpracování).....	68
Obrázek 41 Poučení o příštím chování (zdroj: vlastní zpracování)	68
Obrázek 42 Jak se dneska cítíš (zdroj: vlastní zpracování)	69
Obrázek 43 Porovnání škol podle zkušenosti s drogami (zdroj: vlastní zpracování)	70
Obrázek 44 Porovnání škol dle četnosti zadržení (zdroj: vlastní zpracování).....	71
Obrázek 45 Třída vypisuje dotazník	96
Obrázek 46 Dotazníky pohromadě 1	96
Obrázek 47 Dotazníky pohromadě 2	96

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozdělení léků [4]	17
Tabulka 2 Počty zadržených za trestnou činnost [15]	45
Tabulka 3 Trestné dle skutkových podstat [16]	46
Tabulka 4 Zjištěné TČ spojené s alkoholem a ostatními NL [17]	47
Tabulka 5 Drogy a kriminální činnost (zdroj: vlastní zpracování)	50
Tabulka 6 Znalost rodičů s kým se stýká jejich dítě (zdroj: vlastní zpracování)	51
Tabulka 7 Znalost rodičů o době návratu dítěte a místu zábavy (zdroj: vlastní zpracování)	52
Tabulka 8 Znalosti rodičů o drogách (zdroj: vlastní zpracování)	52
Tabulka 9 Mají se rodiče vzdělávat v oblasti drog (zdroj: vlastní zpracování)	53
Tabulka 10 Kvalita komunikace s rodiči (zdroj: vlastní zpracování)	54
Tabulka 11 Svěření se rodičům (zdroj: vlastní zpracování)	54
Tabulka 12 Nejvíce informací o drogách (zdroj: vlastní zpracování)	55
Tabulka 13 Počet kamarádů, kteří užívají drogy (zdroj: vlastní zpracování)	56
Tabulka 14 Co uděláš, když zjistíš, že kamarád je závislý na drogách (zdroj: vlastní zpracování)	57
Tabulka 15 Budeš zrádce nebo udavač, když poviš	58
Tabulka 16 Jakého jsi pohlaví (zdroj: vlastní zpracování)	58
Tabulka 17 Zkušenost s drogou (zdroj: vlastní zpracování)	59
Tabulka 18 Pocity při vyzkoušení drogy (zdroj: vlastní zpracování)	59
Tabulka 19 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)	60
Tabulka 20 Způsob opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)	61
Tabulka 21 Nejčastější místo užití drogy (zdroj: vlastní zpracování)	61
Tabulka 22 Místo užívání drog (zdroj: vlastní zpracování)	62
Tabulka 23 Vysvětlení důvodu užívání drogy (zdroj: vlastní zpracování)	63
Tabulka 24 Obtížnost opatření drogy (zdroj: vlastní zpracování)	63
Tabulka 25 Informovanost o problémech kamarádů s policií (zdroj: vlastní zpracování)	64
Tabulka 26 Zkušenost s policií po užití drogy (zdroj: vlastní zpracování)	65
Tabulka 27 Přečin, kvůli kterému jsi byl zastaven policií (zdroj: vlastní zpracování)	65
Tabulka 28 Byl si potrestán (zdroj: vlastní zpracování)	66

Tabulka 29 Kým si byl potrestán (zdroj: vlastní zpracování)	67
Tabulka 30 Účinnost trestu (zdroj: vlastní zpracování)	67
Tabulka 31 Poučení o příštím chování (zdroj: vlastní zpracování)	68
Tabulka 32 Jak se dneska cítíš (zdroj: vlastní zpracování).....	69
Tabulka 33 Porovnání škol podle zkušenosti s drogami (zdroj: vlastní zpracování)	70
Tabulka 34 Porovnání škol dle četnosti zadržení zkušenosti s drogami	70

SEZNAM PŘÍLOH

P I Sociologický průzkum

P II Obrázky vytvořené během průzkumu

P III Citované poznámky napsané žáky do poznámek průzkumu

P IV Plné znění některých pojmů

P I: SOCIOLOGICKÝ PRŮZKUM

Odpověď, která se ti zdá správná zakřížkuj. Vždy zakřížkuj jednu odpověď. Pokud, by si chtěl/a cokoliv dodat, napiš to vedle otázky nebo do poznámek na konci. Když nebudeš rozumět, zeptej se mě, rád ti odpovím.

0) JAKÁ DROGA MŮŽE ZA CO NEJVÍCE TRESTNÝCH ČINŮ?

[A] Alkohol [B] Tabák [C] Marihuana [D] Pervitin [E] Heroin [F] Kokain [G] LSD
[H] Anabolické steroidy [CH] Extáze [I] MDMA [J] Halucinogenní houby [K] Léky na bolest

1) VĚDÍ RODIČE KTEŘÍ KAMARÁDI JSOU S TEBOU, KDYŽ JDEŠ NA VEČÍREK?

[A] Ano [B] Ne [C] Nevím

2) KDYŽ JDEŠ VEN, VĚDÍ RODIČE KAM JDEŠ A KDY SE VRÁTÍŠ?

[A] Ano [B] Ne [C] Nevím

3) MYSLÍŠ, ŽE RODIČE MAJÍ ZNALOSTI O DROGÁCH?

[A] Ano, poučují mě o nich [B] Ano, ale neví, jak se se mnou mají o nich bavit
[C] Ne, vědí pouze to co jim řeknou v televizi [D] Nic neví [E] Nevím

4) BYL/A BYS RÁD/A, KDYBY SE TVOJÍ RODIČE ZDOKONALILI VE ZNALOSTI NEBEZPEČÍ DROG?

[A] Ano [B] Ne [C] Nevím

5) JAKÁ JE OBECNĚ KOMUNIKACE MEZI TEBOU A RODIČI?

[A] Dobrá, povídáme si o všem [B] Dobrá, naslouchají mi
[C] Špatná, sem tam prohodíme pár slov [D] Žádná

6) KDYBY SES SVĚŘIL/A RODIČŮM SE SVÝM PROBLÉMEM S DROGAMI?

[A] Vše by se vyřešilo [B] Myslím, že by se nic nevyřešilo [C] Ulevilo by se mi [D] Bál/a bych se trestu
[E] Rodiče by to nepochopili [F] Bál/a bych se zklamání

7) KDO TI DAL NEJVÍCE INFORMACÍ O DROGÁCH?

[A] Media [B] Škola [C] Kamarádi [D] Rodiče

8) ZNÁŠ KAMARÁDY VE SVÉM OKOLÍ, KTEŘÍ UŽÍVAJÍ DROGY?

[A] Ano, uveď počet _____ [B] Ne [C] Nevím

9) KDYBY SI ZJISTIL/A, ŽE TVŮJ KAMARÁD JE ZÁVISLÍ NA DROGÁCH, PŘESTAL/A BY SES S NÍM KAMARÁDIT?

[A] Ano [B] Nevím [C1] Ne, řekl/a bych o tom učiteli,
[C1] Ne, řekl/a bych to jeho rodičům
[C2] Nevím, co bych udělal/a
[C3] Ne
[C4] Jiné _____

10) MYSLÍŠ SI, ŽE KDYŽ UPOZORNÍŠ RODIČE NEBO UČITELE NA TO, ŽE KAMARÁD BERE TVRDÉ DROGY, ŽE BUDEŠ ZRÁDCE NEBO UDAVAČ?

[A] Ano [B] Ne [C] Nevím

11) JAKÉHO JSI POHLAVÍ?

[A] Chlapec [B] Dívka

12) VYZKOUŠEL/A JSI UŽ NĚKDY TYTO DROGY?

[A] Ano, uveď jaké [B] Ne, přeskoč na otázku číslo 27

Alkohol	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Tabák	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Marihuana	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Extáze	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Halucinogenní houby	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Pervitin	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Heroin	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Kokain	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
LSD	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Anabolické steroidy	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
MDMA	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Ketamin	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....
Toluen	☐	jednou jsem to vyzkoušel	☐	vícekrát	jak často.....

13) POKUD ANO

[A] Líbilo se mi to [B] Měl/a jsem deprese [C] Radoval/a jsem se [D] Nic mi to neudělalo

[E] Zjistil/a jsem, že stejné stavy zažívám i bez drog [F] Nic nového jsem nepoznal/a [G] Měl/a jsem strach

14) JAK SIS NÁVYKOVÉ LÁTKY OPATŘIL/A?

[A] Od kamaráda [B] Rodiny [C] Cizího člověka [D] Krádež(vzal/a jsem si je)

[E] koupil/a od dealera [F] Vyrobil/a jsem(Vypěstoval/a) [G] Jinak_____

15) KDE SIS OPATŘIL/A PENÍZE NA DROGY?

[A] Dostal/a jsem ji zadarmo [B] Z vlastních úspor (kapesné) [C] Od rodičů [D] Krádež

16) KDE NEJČASTĚJI DROGY UŽÍVÁŠ?

[A] Doma [B] Ve škole [C] Venku [D] Diskotéka

[E] Restaurace [F] Klub [G] Festival

17) JAK NEJČASTĚJI UŽÍVÁŠ DROGY ?

[A] O samotě [B] Se spolužáky [C] S kamarády [D] S rodinou

18) DOKÁŽEŠ VYSVĚTLIT, CO TĚ K UŽITÍ VEDLO?

[A] Zvědavost [B] Nuda [C] Parta [D] Osobní problémy

[E] Pocit dospělosti [F] Jiné_____

19) JAK SI OPATŘUJEŠ DROGY ?

[A] Bez problémů [B] S mírnými obtížemi [C] Velmi obtížně

20) ZNÁŠ NĚKOHO KDO MĚL PROBLÉM S POLICIÍ?

[A] Ano, řídil pod vlivem [B] Ano, prodával drogy [C] Ano, vyráběl [D] Ne [E] Nevím

21) BYL/A JSI NĚKDY CHYCEN/A POLICII PO UŽITÍ NĚJAKÉ DROGY? (i alkohol během řízení vozidla)

[A] Ano [B] Ne, přeskoč na otázku 27

22) POKUD ANO, ZA CO TO BYLO?

[A] Krádež [B] Vandalismus [C] Řízení pod vlivem [D] Omezování osobní svobody
[E] Ublížení na zdraví [F] Distribuce drog [G] Užívání [H] Jiné_____

23) BYL/A JSI POTRESTÁN/A?

[A] Ano [B] Ne

24) POKUD ANO, KÝM SI BYL/A POTRESTÁN/A?

[A] Trest od rodičů [B] Trest od školy [C] Trest od policie [D] Jiné_____

25) MYSLÍŠ SI, ŽE TREST ?

[A] Měl význam [B] Neměl význam, Vysvětli proč:

26) POUČIL TĚ NĚKDO O TOM, JAK SE PŘÍŠTĚ ZACHOVAT?

[A] Ano a pochopil/a jsem ho [B] Ano, ale nic mi to nedalo [C] Ne nikdo

27) JAK SE DNESKA MÁŠ?

[A] Výborně neměnil/a bych [B] Výborně ale radši bych dělal/a něco jiného [C] Dobře
[D] Dá se to vydržet [E] Radši bych se věnoval/a něčemu jinému [F] Stojí to za nic [G] Nevím

POZNÁMKY:

Zde můžeš napsat jakoukoliv připomínku jak k otázkám, tak i k odpovědím. Nebo vepsat svůj názor na danou problematiku:

Drogy jsou únik od problémů, jen dokud nevystřízlivíš. Jsou to jen dočasné pokusy o to, aby nám bylo dobře. Jedině když se problému postavíš čelem a necháš odplynout staré viny, uvědomíš si že každý den máš novou možnost udělat to jinak. A když zakopneš, máš příležitostí k zvednutí kolik budeš chtít. Je na Tobě, jaký budeš. Nenech se řídit závislostí, ať je to partner, jídlo, zlozvyky nebo falešné nouzové úniky. Nikdy není pozdě.

Děkuji za tvůj čas a úsilí věnované tomuto dotazníku. Vážím si tvých odpovědí. Všechny navrácené dotazníky budou posuzovány anonymně,
a zpracuji je ve své bakalářské práci.

Měj krásný a prosluněný den☺

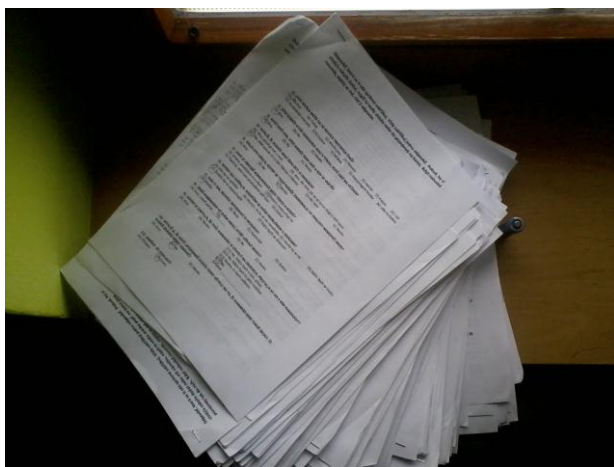
P II OBRÁZKY VYTVOŘENÉ BĚHEM PRŮZKUMU

Obrázek 43 Třída vypisuje dotazník

Obrázek 44 Dotazníky pohromadě 1

Obrázek 45 Dotazníky pohromadě 2

P III CITOVANÉ POZNÁMKY NAPSANÉ ŽÁKY DO POZNÁMEK PRŮZKUMU

Mám pocit, že si lidi myslí, že droga (tím teď myslím třeba marihuanu a lsd) jsou únik od problému. Já, nemám žádný problém, jsem šťastná, mám dobré známky, skvělé kamarády a dobré vztahy v rodině. Marihuanu kouřím, protože je to úžasný zážitek, je mi pak ještě líp, ale umím se bavit i bez drog. Pro mě je, jak říká Lúzer, Hulení klíč od nebeských bran. A LSD je nejlepší droga, jako kdy člověk vymyslel. Tolik lásky, štěstí a smíchu. Nikdy bych nevyměnila tyto zkušenosti.

Nevím k čemu jsou tyto dotazníky dobré. Vyplňuji tento typ dotazníku již po několikráté, ale stále nevidím, že by se aktuální problematika drog nějak zlepšila (prevence).

Nemyslím, že žáci si na vyplnění dají nějak záležet, mnohdy jsou tyto informace nesprávné a nedá se podle nich vyvodit výsledky. Určitě bych místo toho zvolil metodu prostřednictvím médií, které jsou využívány denně a má k nim přístup kdokoliv. Třeba takový facebook. Má ho každý a případná videokampaň by určitě měla dobrý ohlas. Stejně tak jako nedávná kampaň na zlepšení bezpečnosti dopravy- „ Nemyslíš – zaplatíš„, určitě je efektivnější než jakékoliv dotazníky. Ovšem chápu, že pro bakalářskou práci je toho potřeba, nýbrž co se týče prevence, existují mnoho účinnějších metod, tedy alespoň podle mě.

Myslím že studenti v mém věku zkouší vše, tím pádem i drogy.

Alkohol je dnes už běžná záležitost, bohužel mě připadá, že s tím nikdo nic nedělá (viz. Víkendy na akcích, kde vidím opilé nezletilé osoby)

Najít dnes osobu, která neměla alkohol či drogy před svými osumnáctinami je zázrak !

Je to smutné, ale je to tak

Znám šílené množství, co hulí trávu. V mém okolí to skoro každý už zkusil. Občas si připadám , divně~ když sidámjen kapku alkoholu a nikdy jsem nic jiného nezkusila. Je to ale mérozhodnutí na kterém trvám. Drogy mi přijdou nechutné a zbytečné, osobně nemám ráda lidi, co je užívají.

Drogy?

Nepochopím lidi co je užívají. Vyhozené peníze a kazí si život.

Lidi co je berou vypadají hrozně a někteří si myslí že jsou cool. HaHa

Je to čím dál tím horší. 12-ti leté děcka jou s cigaretou po městě a vůbec z ničeho nemají strach.

Nemám s drogami problémy, jen si občas chci vzít a uvolnit se, neutíkám od problémů je to čistě ze zábavy.

Myslím si, že drogy nejsou řešením problému a škodí zdraví. Lepší je si zaběhat nebo jít s kámošem ven.

Myslím si, že drogy nejsou řešením problému a škodí zdraví. Lepší je si zaběhat nebo jít s kámošem ven.

V dnešní době si může kdokoliv opatřit drogy a sehnat si přes svoje známé, a tak je dostupnost velmi jednoduchá. Proto taky už mladiství začínají zkoušet nové věci a nebojí se vyzkoušet i tvrdší drogy.

Drogy jako alkohol beru i tabák, ale něco tvrdšího nechci nikdy zkusit. Mám o sebe až moc velký co by to se mnou udělalo a vadilo by mi že, nad sebou nemám kontrolu a nechci být na ničem závislá.

P IV PLNÉ ZNĚNÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

Toxikoman

„Tímto pojmem označujeme osobu, která neoprávněně užívá návykové látky a není schopna se jejich užívání natrvalo zbavit (medicína toleruje řízené užívání drog jen z léčebných důvodů a pod dohledem lékařů). Jinými slovy, osoba se změnou hodnotového systému, která je celým životem závislá na přijímání drogy. Droga je nedílnou a neoddělitelnou součástí jeho života.“

Kriminální toxikoman je jedinec trestaný převážně za tzv. drogové delikty, tj. podle §187, §187a, §188, §188a trestního zákona. [48]

<http://www.biotox.cz/toxikon/toxikologie/defjedu.php>

Definice jedu

„Všechny sloučeniny jsou jedy. Neexistuje sloučenina, která by jedem nebyla. Rozdíl mezi lékem a jedem tvoří dávka.“ Paracelsus

Jako jed tedy označujeme látku, která vpravena do organismu nebo na organismus v relativně malém množství a působící chemicky nebo fyzikálně chemicky, je s to vážně poškodit organismus nebo přivodit dokonce i smrt. Relativní pojem "malé množství" řadí mezi jedy opravdu značné množství látek.“ [49]

Definice toxikologie

„Toxikologie je věda o nežádoucích účincích látek, tedy věda o jedech. Název pochází z řeckého τοξικον (toxikon), což značí jedovou substanci, do které byla namáčena špička šípů, řecké τοξικος (toxikos) značí luk

Současná moderní toxikologie je vědní obor studující nepříznivé (toxické) účinky xenobiotik na živé organismy, i na celé ekosystémy a to se zaměřením na jejich povahu, mechanismus jejich účinku (na úrovni buněčné, molekulární, biochemické) a na pravděpodobnost jejich výskytu.“ [48]

Narkomanie

„Je chorobná touha po omamujících prostředcích (narkotikách) a jejich užívání, při němž vzniká na nich chorobná závislost s následnými tělesnými a duševními poruchami. Není proto vhodné říkat o látkách, které dráždí nervovou soustavu (a nikoliv "omamují"), že je u nich "nebezpečí navození narkomanie". Správné je užívat slova narkomanie jen v souvislostech s látkami vyvolávajícími stavy typicky narkotické (např. morfinem).“ [48]

Droga

„(drug) tento pojem původně označoval "surovinu rostlinného nebo živočišného původu používaná k přípravě léků", dnes je již tento pojem takto chápán jen v určitých odborných kruzích (např. ve farmacii). Podle definice Světové zdravotnické organizace z roku 1969 je drogou "jakákoliv substance, která když je vpravena do živého organismu, může změnit jednu nebo více jeho funkcí". V odborné terminologii jsou od roku 1971 drogy označovány jako "omamné a psychotropní látky (OPL)". Dnes v sobě pojem "droga" zahrnuje více významů. V některých zemích je za drogu pokládáno každé léčivo. V přeneseném smyslu se pojmem droga označuje jakákoliv omamná látka, ať již přírodní nebo syntetická, která se používá k jiným účelům než k léčení (např. v magii, v náboženství, při zneužívání toxikomany), splňující dva následující předpoklady: 1.) Musí mít psychotropní efekt (tj. musí mít schopnost ovlivňovat prožívání reality, měnit naše vnitřní naladění, atd. ...) 2.) Měla by vyvolávat závislost.“ [48]